ՀՈՐԻԶՈՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

KOMITAS
SALON FUNÉRAIRE
Entrusted for over 25 years
Journey Home™ coverage included with new pre-arrangement contracts* ($595 value)
www.komitas.ca (514) 331-0400

horizon | HÉBDOMADAIRE ARMÉNIEN – Supplément en français | ARMENIAN WEEKLY – English supplement

VOL. 47 / No. 36-37 (2432-2433), 8+4+4+4 էջ / $1.75

9-16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ / 9-16 FEVRIER / FEBRUARY 9-16, 2026

Սիսի կաթողիկոսարանի վերադարձի պահանջով Թուրքիոյ դէմ բացուած դատը կը շարունակուի

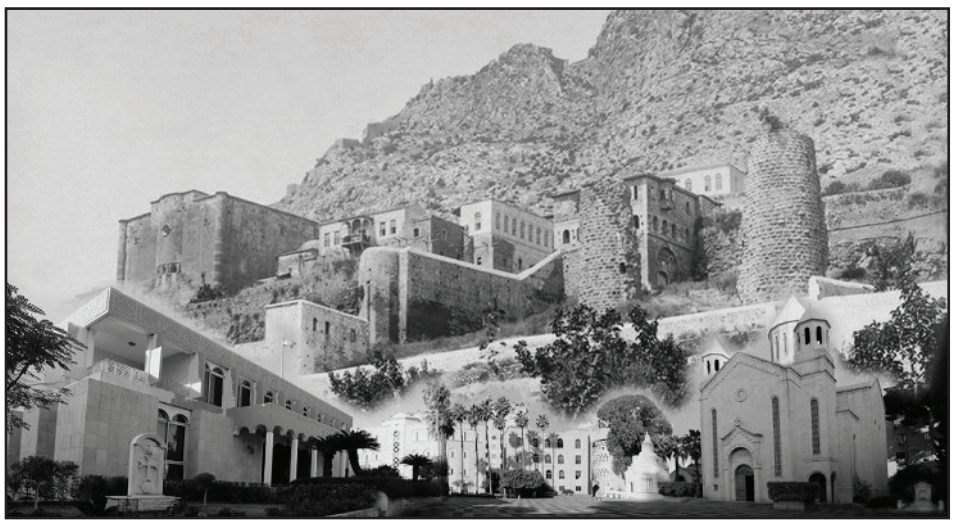

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կողմէ Սիսի կաթողիկոսարանի վերադարձի պահանջով Թուրքիոյ դէմ բացուած դատը նոյն ընթացքով կը շարունակուի։ Այս մասին կը տեղեկացնեն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութենէն։

Ներկայիս գործը վճռաբեկ ատեանին մէջ է, իսկ յաջորդ քայլը պէտք է ըլլայ սահմանադրական դատարանը, ապա՝ Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական դատարան։

«Այս ուղղութեամբ կարեւոր հանգրուաններուն տեղեակ պահեցինք մեր ժողովուրդի զաւակները, յիշեալ դատը նկատելով մեր ժողովուրդին եւ մեր եկեղեցւոյ դատը, ինչպէս նաեւ առաջին եւ յանդուգն քայլ մը՝ ազգային պահանջատիրութեան իրաւական մարզէն ներս։

Արդարեւ, թրքական դատարաններու նախադատ ատեաններէն եւ քննութեան մերժուած ըլլալով դատը, այժմ ան կը գտնուի վճռաբեկ ատեանին մօտ։ Յաջորդ քայլը պիտի ըլլայ սահմանադրական դատարան, որմէ ետք պիտի ուղղուինք դէպի Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական դատարան։

Այս ծիրէն ներս, մի քանի օրեր առաջ, Կաթողիկոսարանին մէջ, Վեհափառ Հայրապետին նախագահութեամբ հանդիպում մը տեղի ունեցաւ Սիսի դատին իրաւական յանձնախումբի անդամներէն նախարարուհի դոկտ. Նորա Պայրագտարեանի, փրոֆ. Թենի Սիմոնեանի եւ փաստաբան Ճէմ Սօֆուօղլուի մասնակցութեամբ, եւ քննուելէ ետք դատի իրաւական գործընթացքի նախկին հանգրուանները, ընդհանուր գիծերով ճշդուեցան յառաջիկայ քայլերը։ Այս մասին նոր զարգացումներու լոյսին տակ բնականաբար տեղեակ պիտի պահենք մեր ժողովուրդի զաւակները»,- ըսուած է կաթողիկոսարանի տարածած հաղորդագրութեան մէջ։

Նշենք, որ 2015 թուականի Ապրիլ 28-ին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանը հայց ներկայացուցած էր Թուրքիոյ սահմանադրական դատարանին՝ պահանջելով Սիսի մէջ գտնուող իր պատմական Կաթողիկոսարանի վերադարձը։ Որոշուած է, որ հայցին մերժման պարագային Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանը նոյն խնդրով պիտի դիմէ Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական դատարան։

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանը, որ կը գտնուէր պատմական Կիլիկեան Թագաւորութեան մայրաքաղաք Սիսի մէջ, թրքական կառավարութեան կողմէ բռնագրաւուած էր Հայոց ցեղասպանութենէն ետք։ 1921 թուականին Օսմանեան կառավարութիւնը միայն երկու օր ժամանակ տուած է Կաթողիկոս Սահակ Բ. Խապայեանին՝ Կաթողիկոսարանէն վերջնականապէս հեռանալու համար։ Սահակ Կաթողիկոսը, իր փոքրաթիւ միաբանութեան հետ, վերցնելով կրօնական եւ մշակութային թանկարժէք գանձերը՝ ձեռագիրներ, հնատիպեր, ծիսական սպասք եւ միւռոնի կաթսան, բռնած է գաղթի ճամբան։ Վեհափառը յաջորդաբար հաստատուած է Երուսաղէմի, Հալէպի, Դամասկոսի եւ Կիպրոսի մէջ, իսկ 1930 թուականին՝ Անթիլիասի մէջ։

Գանատայի մէջ տեղի ունենալիք ՀՅԴ 135-ամեակի տօնակատարութիւններուն պիտի բանախօսէ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեան

Յառաջիկայ շաբաթներուն Գանատայի մէջ տեղի ունենալիք ՀՅԴ 135-ամեակի տօնակատարութիւններուն պիտի մասնակցի եւ բանախօսէ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեան։

Ձեռնարկները տեղի պիտի ունենան Թորոնթօ՝ ուրբաթ, փետրուար 27-ին, Գեմպրիճ՝ շաբաթ, փետրուար 28-ին, Քեպէկ՝ կիրակի, մարտ 1-ին, եւ Վանգուվըր՝ ուրբաթ, մարտ 6-ին։

Աւանդութիւն դարձած սոյն ձեռնարկները առիթ կը հանդիսանան ՀՅԴ անդամներուն եւ համակիրներուն համար՝ յետադարձ ակնարկով մը անդրադառնալու Դաշնակցութեան 135-ամեայ պայքարի ուղիին, վերահաստատելու իրենց հաւաքական պարտաւորութիւնները եւ նորոգելու հաւատարմութիւնը հայ ժողովուրդին ծառայութեան ու ազգային իղձերու իրականացման ի խնդիր։

Այցի շրջագիծին մէջ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչը նաեւ առիթը պիտի ունենայ այցելելու համայնքային հաստատութիւններ եւ հանդիպելու համայնքի ներկայացուցիչներուն եւ կազմակերպական պատասխանատուներուն հետ։

Արցախի Վաղուհաս գիւղի Ս. Մարիամ Աստուածածին եկեղեցին սրբապղծութեան ենթարկուած է

Բռնագրաւուած Արցախի Մարտակերտի շրջանի Վաղուհաս գիւղի Սուրբ Մարիամ Աստուածածին եկեղեցին սրբապղծութեան ենթարկուած է՝ դառնալով հերթական թիրախը ատրպէյճանական վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքներուն մէջ հայկական կրօնական եւ մշակութային ժառանգութեանց դէմ ուղղուած յարձակումներուն։

«Գեղարդ» դիտավերլուծական հիմնադրամի տեղեկութիւններով՝ եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուող խաչքարերէն առնուազն մէկը ոչնչացուած է, իսկ սրբապատկերները ջարդուած եւ պղծուած են։ Կազմակերպութիւնը նշած է, որ այս վնասները կը վկայեն հայկական հոգեւոր եւ պատմական յուշարձաններուն դէմ կանխամտածուած յարձակումի մասին։

Եկեղեցին օծուած է 19 փետրուար 2012-ին՝ Վաղուհասի ազատագրման տարեդարձին առիթով, եւ տարիներ շարունակ ծառայած է որպէս գիւղի կրօնական եւ մշակութային ինքնութեան խորհրդանիշ։

Չնայած բազմաթիւ զեկուցումներու եւ փաստագրութիւններու, մշակութային եւ կրօնական ժառանգութեան պաշտպանութեան համար պատասխանատու միջազգային կառոյցները լուռ կը մնան ի տես ատրպէյճանական վայրագութիւններուն։

Al Nejmah
MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN

Սեփականատէր
Յարութ Սիփան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնութիւն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Սուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիրի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | RestaurantI I Bakery I Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: **289.232.1200**
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Մոնթրէալի մէջ տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-Կամքի կազմակերպած «Մէկ նպատակ, մէկ ընտանիք» կամաւորներու գնահատանքի երեկոն

22 յունուար 2026-ին, ՀՄԸՄ-Կամք Մոնթրէալի վարչութիւնը հիւրընկալեց աւելի քան եօթանասուն կամաւորներ, պատասխանատուներ, մարզիչներ, մարզական յանձնախումբ, սկաուտական խորհուրդ, սկաուտական խմբապետներ, գործակիցներ եւ գործուն անդամներ, Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի Արթօ եւ Ալիս մարգարեան սրահէն ներս կազմակերպուած երեկոյին, որուն նպատակն էր մեծարել մեր օժանդակները։ Ներկայ էին նաեւ ՀՄԸՄ-ի Գանատայի Շրջանային վարչութենէն ատենապետ Մանուէլ Քէօսէեան եւ ՀՄԸՄ-Կամք Մոնթրէալի վարչութեան մօտ կապ Վահէ Թաշճեան։

Երեկոյին սկիզբը, մասնակիցները դիմաւորուեցան վարչութեան անդամներուն՝ Արբի Ղազարեանի, Արմենուհի Վարդանեանի, Զօհրապ Շահինեանի, Ժիւլի Հինտոյեանի եւ Ժագ Զարֆճեանի կողմէ։ Երեկոյին առանձնայատուկ խորհրդանիշներէն մէկը ծառի պատկերն էր, որուն տերեւները պիտի ստեղծուէին ներկաներու մատնահետքերով։ Իւրաքանչիւր մասնակից իր մատնահետքը եւ իր անուան սկզբնատառերը կը դնէր ծառին վրայ, այսպիսով երեկոյին ընթացքին այդ ծառը վերածուեցաւ գունաւոր, կենդանի միասնականութիւն խորհրդանշող ստեղծագործութեան։

Երեկոյին պաշտօնական բացումը կատարեց ՀՄԸՄ-Կամք Մոնթրէալի վարչութեան ատենապետ Արբի Ղազարեան, որ իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն, յատկապէս՝ համայնքային կառոյցներու ներկայացուցիչներուն, սկաուտական պատասխանատուներուն, մարզիչներուն, խմբապետներուն, մարզական յանձնախումբին եւ բոլոր կամաւորներուն։

Ան ընդգծեց ՀՄԸՄ-ի առաքելութիւնը՝ դաստիարակել առողջ մարմին, միտք եւ հոգի ունեցող երիտասարդութիւն, եւ շեշտեց, որ այս առաքելութիւնը հնարաւոր է միայն այն օժանդակներուն շնորհիւ, որոնք իրենց ժամանակը, փորձառութիւնը եւ սիրտը կը դնեն կազմակերպութեան մէջ։

Ընթացքին ներկայացուեցան սահիկներ, որոնց միջոցով ներկաները վերապրեցան անցնող տարիներու կարեւոր պահերը.

– մարզական եւ սկաուտական ծրագիրներու ծաւալում
– մշակութային եւ համայնքային ձեռնարկներ
– համագործակցութեանց ամրապնդում
– ընթացիկ եւ ապագայ ծրագիրներ
– կամաւորներու գործուն ազդեցութիւնը երիտասարդութեան վրայ։

Թիւերը խօսուն էին՝ հարիւրաւոր երիտասարդներ, տասնեակ ձեռնարկներ, ընդարձակուող խումբեր եւ ամուր համայնք։ Իւրաքանչիւր յաջողութեան ետին կանգնած էր կամաւոր մը՝ իր լուռ բայց անփոխարինելի ներդրումով։

Երեկոյին ամենաազդեցիկ պահերէն մէկը եղաւ տասը կամաւորներու մեծարումը, որոնք տասը տարի շարունակ ծառայած են ՀՄԸՄ-Կամք-ին։ Անոնք ստացան յատուկ գնահատագիրներ՝ ի նշան երախտագիտութեան։ Մեծարուած քոյրերն ու եղբայրներն էին՝ Շողիկ Ազարիկեան, Սարգիս Դաւիթեան, Հայկ Էհրամճեան, Նանսի Թորոսեան, Թամար Խաչիկեան, Հուրիկ Հալաճեան, Մուշեղ Պամպուքեան, Անտոնի Ճիափուզեան, Հայկ Նշանեան եւ Տիգրան Քէչեայեան։

Այս պահը կը փոխանցէր պարզ բայց խորունկ պատգամ մը՝ մեր կազմակերպութեան մէջ ամէն կամաւոր արժէք է, ամէն նուիրում՝ գնահատելի։

Շնորհաւորանքէն ետք, ներկաները հրաւիրուեցան ճաշի։ Մթնոլորտը ջերմ էր, ընտանեկան եւ զուարճալի։ Նաեւ տեղի ունեցան խաղեր։

Ճաշկերոյթին ընթացքին կը ցուցադրուէին տարուան գործունէութեանց նկարները՝ յիշեցնելով անցնող տարեշրջանին գեղեցիկ պահերը, յաղթանակները եւ բաժակները։

Երեկոյին աւարտին հրամցուեցան քաղցրեղէն եւ սուրճ։

Վերջին հաճելի պահը եղաւ խմբային նկարը, երբ բոլոր կամաւորները միացան միասնական լուսանկար մը ստեղծելու։ Այդ պատկերը ինքնին կը պատմէ մեր մասնաճիւղին եւ համայնքին ուժը, միասնութիւնը եւ փոխադարձ գնահատանքը։

Նշենք, որ այս երեկոն միայն շնորհակալութեան համար չէր։ Ան կը նպատակադրէր, զգալ տալ մեր կամաւորներուն, թէ իրենք գնահատուած են եւ անփոխարինելի։

Ծառին նկարը, լեցուեցաւ ներկաներու մատնահետքերով. ծառին արմատները կը խորհրդանշէր մեր համայնքը, իսկ տերեւները՝ մեր կամաւորները։

ՀՄԸՄ-Կամք Մոնթրէալը պիտի շարունակէ ածիլ իր կամաւորներուն նուիրումով, սիրով եւ անսակարկ ծառայութեամբ։ Այս երեկոն յիշեցում մըն էր, որ մենք կը քալենք միասին՝ առաջնորդուելով «Բարձրացի՛ր, Բարձրացո՛ւր» մեր կոչով։

ՀՄԸՄ-Կամք Մոնթրէալի վարչութիւն

Ի ՏԷՐ հանգեցաւ Հայր Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէջեան

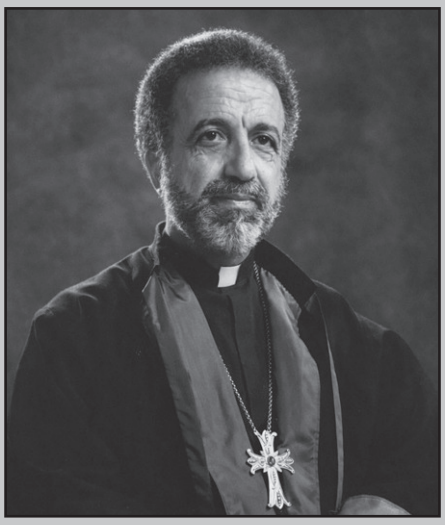

Երկուշաբթի, 26 յունուարին, Թորոնթոյի մէջ վախճանած է Թորոնթոյի հայ կաթողիկէ համայնքի երկարամեայ հոգեւոր հովիւ Հայր Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէջեանը։

Ծնած է 1939-ին, Պէյրութ, Լիբանան։ 1957-ին աւարտելէ ետք միջնակարգ ուսումը, զայն շարունակած է մինչեւ 1963՝ Հռոմի Քահանայապետական Լեւոնեան վարժարանէն ներս։ Ան քահանայ ձեռնադրուած է 25 դեկտեմբեր 1962-ին, ձեռամբ՝ Վսեմաշուք Կարդինալ Գրիգոր Պետրոս ԺԵ. Աղաճանեանին։ 1964-էն մինչեւ 1973 ծառայած է Միջին Արեւելքի մէջ՝ հովուական առաքելութիւններով, ապա փոխադրուած է Գանատա, ուր 1973-ին հիմնած է Թորոնթոյի հայ կաթողիկէ ծուխը։

Տասնամեակներ շարունակ իր նուիրական ծառայութեան ընթացքին Հայր Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէջեան առանցքային դեր ունեցած է Գանատայի հայ կաթողիկէ համայնքի զարգացման ու ամրապնդման մէջ։ 1980-ին հիմնած է հայ կաթողիկէ շաբաթօրեայ դպրոցը, իսկ 1990-ին՝ շաբաթօրեայ միջնակարգ դպրոցը։ Վախճանեալ հայր սուրբին ջանքերուն շնորհիւ, 1993-ին համայնքը ականատես եղաւ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ օծման, որուն յաջորդեց Հայոց ցեղասպանութեան յուշարձանը՝ 2002-ին, եւ Հայոց Այբուբենի յուշարձանը՝ 2012-ին։

«Հորիզոն»-ի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը իրենց խորագոյն ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հայ կաթողիկէ համայնքին, ինչպէս նաեւ հանգուցեալի ընտանիքին եւ հարազատներուն։

«Հովիւ քաջ, հովիւ բարի» յուշ-երեկոյ՝ նուիրուած հոգելոյս Տ. Մեղրիկ Եպս. Բարիքեանի վախճանման Ե. տարելիցին

Կիրակի, 18 յունուար 2026-ին, երեկոյեան ժամը 5:00-ին, հովանաւորութեամբ եւ նախագահութեամբ Գանատայի Հայոց Թեմի բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Բաբգէն Սրբ. Արք. Զարեանի, եւ կազմակերպութեամբ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ, արժանավայել կերպով նշուեցաւ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ վաստակաշատ հոգեւոր սպասաւորին եւ Գանատայի Հայոց Թեմի նախկին առաջնորդին՝ հոգելոյս Տ. Մեղրիկ Սրբ. Եպս. Բարիքեանի վախճանման հինգերորդ տարելիցը՝ «Հովիւ քաջ, հովիւ բարի» խորագիրը կրող յուշ երեկոյի մը միջոցաւ, Crystal Fountain *հանդիսասրահէն ներս։*

Սկիզբը տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն, ուր սաքսոֆոնի կատարումով հանդէս եկաւ Արմէն Պետրոսեան։ Ժամը 6:00-ին սկսաւ հանդիսութեան պաշտօնական մասը, հանդիսավարներուն՝ Բրշ. Յարութ Սրկ. Կիւլոյեանի եւ Տիար Գրիգոր

Հովիւ... Շար. կարդալ էջ 4

Յարութիւն Քիւրքճեան կամ վարժեցում ազատութեան (Ա. մաս) (Սփիւռքեան մտածողութիւն մը)

«...ինքնախաբէութիւն չէ հաւատալ նոր գաղափարներու անզգալի, աստիճանական թափանցումին...»

Յ. Քիւրքճեան

ՆԱԽԱԲԱՆ

Յարութիւն Քիւրքճեանի «Երկրորդ Հաւասարում Բազմաթիւ Անյայտներով» գրախօսականը՝ սփիւռքեան մտածողութեան ծնունդին առաջին վկայութիւնն էր։ Երբ կ'ըսեմ՝ «սփիւռքեան», կը հասկնամ ո՛չ թէ յետ-Լոզանեան այն «գաղափարաբանական» գրականութիւնը, որ մշակուեցաւ Սփիւռքի օճախներու մէջ ու միջեւ, այլ այն գրականութիւնը, որ սկսաւ ինքզինք ճանչնալ՝ հակադրաբար անցեալին, եւ աւանդուած «նախագիտակից եւ նախասահմանուած ինքնութեան» (Գրիգոր Շահինեան)։ Այս հաստատումը կ'ընդունի, թէ «գաղափարաբանական»ին (այս բառին յստակացումը՝ ետքը) անդրանցման գրական փորձառութիւններ արձանագրուեցան Փարիզի մէջ, եւ եղան ատաղձը՝ գիտակից եւ ազատօրէն ընտրելի, ստեղծելի ինքնութեան։

Կ'ընդունի՝ որովհետեւ Քիւրքճեանի մտածման ծննդարանը Ֆրանսահայ Գրականութեան մէջ էր։ Նաեւ, պէտք է յիշել, Փարիզի մէջ անոր ուսանողական տարիներուն՝ Ֆրանսայի իմացական եռուն աշխարհն ու գաղափարները, եւ մանաւանդ՝ 1968-ի ուսանողական պոռթկումը։

Ֆրանսահայ Գրականութեան մասին, Գր. Շահինեան հետեւեալ ճշգրիտ բնորոշումը կատարած է. «Բուն Սփիւռքահայ Գրականութիւնը, անիկա որ կ'արտայայտէ տարագիր հայ մարդուն նոր զգայնութիւնը եւ պառակտուած հոգին, կը ստեղծուի Ֆրանսայի մէջ։ Ո՛չ, անշուշտ, ֆրանսահայ բոլոր գրողներու գործերուն մէջ՝ առանց բացառութեան, բայց անոնցմէ ամէնէն աւելի ներկայացուցչական արժէք ունեցողներուն»։ Իսկ ինք՝ Քիւրքճեան գրած է. «Ֆրանսահայ գրականութեան հսկայ ձգտումն է եղած՝ իրեն համարկել Այլութիւնը, յաղթահարել Աղէտը, ձեւ տալ Տարասփռումին։ Իմաստաւորել Տարագրութիւնը»։ Անշուշտ այս բնորոշումը Ֆրանսահայ բոլոր գրողներուն ձգտումը չէր – կարդալ իր «Շողանկարումներ Սփիւռքի Առաջին Սերունդէն» յօդուածաշարքը վերատպեալ (տե՛ս «Սփիւռք Եւ Ինքնացում» հատորը)։

Ի սկզբանէ, Քիւրքճեանի հոգն էր իմանալ սփիւռքեան փորձառութեան մէջ ներկայ իրականութեան, այժմին եւ օտարին գիտակցութիւնը, եւ առաջադրել՝ նոր ուղի մը։ Մինչ ոմանց կեցուածքներուն մէջ կը յամենար ներկայ իրականութեան (իրականութիւններուն), այժմին, եւ օտարին մերժումը, եւ դեռ կը յամենայ, Քիւրքճեան այն մերժումներուն զանցումը կատարած եւ արձանագրած էր։

1968-ի ուսանողական պոռթկումին մասնակից մըն ալ ինքն էր՝ Քիւրքճեան։

«Յառաջ» 18 Մայիս 1968-ի իր թիւին մէջ, «Ուսանողական Տագնապը» վերնագրութեամբ գրութեամբ՝ հետեւեալը կ'ըսէր.- Տագնապը նոր չէր անշուշտ, ինչ որ նոր է՝ ստացած բնոյթն է։ Օրերու ընթացքին, ոչ ոք կրցաւ զսպել ծայրայեղութիւնները, եւ իրար խառնուեցան համալսարանական անհրաժեշտ բարեփոխման հարցը, չինական «մշակութային յեղափոխութիւն»ը, բանուորական դժգոհութիւնները, ու քաղաքական շահագործումները։

Քիւրքճեան 1968-ի դէպքին նշանակութիւնը այսպէս բացատրած է. «Մայիսը եկաւ, եւ Փարիզը բռնկեցաւ ուսանողական շարժումով։ Լաւագոյն ընկերութեան մը, լաւագոյն մարդկութեան մը տեսլականով գրաւուած երիտասարդութիւն մը մէկ օրէն միւսը ըրաւ գիւտը այն շլացուցիչ ու բացայայտ ճշմարտութեան, թէ՝ իր ներկան լեցուն է կարելիութիւններով, թէ իր ապագան, մարդկութեան ապագան, նոյնինքն պատմութիւնը՝ իր ձեռքերուն մէջ ձեւաւորելի կաւ է ու նախանիւթ։ Գիւտը՝ լեցուն ներկայութեան մը իր մէջ, զինք բաղկացնող իւրաքանչիւր անհատի մէջ։ (...) Կային անհատներ՝ իրենց ներկային, իրենց Կացութեան հետ ճակատ ճակատի, անոր յեղափոխումի հրամայականին ունկնդիր»։

Դէպքին թոհուբոհին մէջ, Փարիզի հայ ուսանողները կազմակերպած էին երեկոյ մը, որ նուիրուած էր Նիկողոս Սարաֆեանի։ Այն առիթով, հայ ուսանողներու միութեան կողմէ խօսք առած էր Քիւրքճեան, եւ ըսած՝ թէ հայ ուսանողները ելած են փնտռելու գրական սերունդ մը, որուն ամէնէն հարազատ ներկայացուցիչներէն մէկն էր Սարաֆեան։ Սա կը նշանակէ, թէ ուսանող երիտասարդութիւնը ելած էր փնտռելու գաղափարներու եւ միտքերու այնպիսի աշխարհ մը, որ իր իրողական կացութեան մէջ՝ ըսելիք ունէր իրեն։

Ի՞նչ ըսած էր, կ'ըսէր եւ կ'ըսէ Սարաֆեան։

Ըստ սփիւռքեան «վաւերական» քերթողին, «տարաշխարհ»ը՝ ալ «իբր իրական, դրական ներկայութիւն» է հայութեան համար։ Այս վիճակին մէջ ինչպէ՞ս ըլլալ։ «Ճամբորդ մ'աղքատ»։ Ճամբորդ մը, որ պէտք չէ ետ դառնայ, եթէ չ'ուզեր «քարանալ Ղովտի կնոջ պէս»։ Քերթողին ետ չդառնալու պատգամը չի վերաբերիր անցեալին կամ անոր աւանդին ուրացումը, այլ պատգամ մըն է չյանձնուելու բրածոյացած գաղափարներու, ընկալումներու, միտքերու, գաղափարաբանութեանց։

Անոնցմէ աղքատանալն է, որ կարելի կը դարձնէ ըստ նոր կացութիւններուն նորաբանումը աւանդութեամբ։ Սփիւռքեան գոյութիւնը ստեղծել։ Սարաֆեան «Բան»էն (հասկնալ՝ ամենատեսակ «բաներ»ը) առաջ ու աւելի՝ Գոյ կը ստեղծէ», գրած է Քիւրքճեան, Սարաֆեանի մասին։ Գոյն ստեղծելը՝ ապրիլ է Ներկան, անոր Այժմէութիւնը «այնքան վաւերականութեամբ», որ կարելի ըլլայ նոր որակ մը փնտռել, եւ ըստ այն փնտռտուքին՝ ճանչնալ ինքզինք, արարել ինքզինք։

Քիւրքճեանի համաձայն, Սարաֆեան տեսանող մըն էր, որ մատնանշած էր «վերապրումի ուղին», ըսելով. «Հայ ոգին՝ ես ինծի նմանցուցած եմ միշտ նաւաբեկութենէ մը ազատող Ռոպէնսոնին։ Անիկա պիտի գիտնայ ինքզինք պաշտպանել ու խրճիթը շինել զանազան բեկորներով... Այս սերունդը պէտք է նետէ պահպանողականութիւնը, ծուլութիւնը... պէտք է գիտնայ բացառիկ բախտը, որ ազգային դժբախտութիւնը տուաւ իրեն՝ գաղթը։ ... Փախաւ, սահեցաւ մեր հայրենիքը մեր ոտքերուն տակէն, ծովին տալով մեզ։ Բայց լաւագոյն առիթն է աս՝ լողալ սորվելու համար։ Մեզի կը մնայ սուզուիլ՝ առանց երկար-բարակ չափելու, առանց վախի»։

Քիւրքճեանի նախընտրած բառով՝ «Տարաշխարհ»ը, կամ ըսենք՝ Սփիւռքը ձեւաւորելի է։ Զայն նոր որակով ձեւաւորելու գրաձայնող մըն էր ան։

ԳԱՌՆԻԿ Աւ. Ք. Գ.
(Շարունակելի 1)

Հովիւ... Սկիզբը կարդալ էջ 3

Աստուրեանի բացման խօսքերով, որոնց մէջ վեր առնուեցաւ Հոգելոյս Սրբազանին հոգեւոր, մարդկային եւ առաջնորդական վսեմ յատկանիշերը։ Ապա բեմ հրաւիրուեցաւ կազմակերպող յանձնախումբին ներկայացուցիչ Բրշ. Սարգիս Սրկ. Կիտանեան, որ իր խօսքին մէջ երախտագիտութիւն յայտնեց ձեռնարկի իրականացման համար իրենց նիւթական ու բարոյական օժանդակութիւնը ցուցաբերած բարերարներուն, ներկաներուն ջերմ մասնակցութեան ու քաջալերանքին, եւ յատկապէս անդրադարձաւ «Մեղրիկ Բարիքեան» հիմնադրամին առաքելութեան ու ապագայ նպատակադրումներուն։

Եկեղեցւոյ հովիւ Արժ. Տ. Տաթեւ Աւ. Քհն. Միքայէլեանի սեղանի օրհնութենէն ետք, ձեռնարկը շարունակուեցաւ երաժշտական ու բանաստեղծական ելոյթներով, զանազան անհատներու կողմէ, որոնց կեանքին մէջ Հոգելոյս Սրբազանը բաժին ունեցած է։ Այսպէս, հանդէս եկան «Զարեհ Ազնաւորեան» եւ «Մեղրիկ Բարիքեան» զոյգ դպրաց դասերը, ինչպէս նաեւ տեղի ունեցաւ քանոնի կատարում՝ տիկ. Մատիանա Թորոսեանի կողմէ։ Հեռակայ դրութեամբ, իր սրտի խօսքը փոխանցեց եւ երգի մը ներկայացումը կատարեց այժմ Փարիզ ապրող, Բրշ. Վարդան Սրկ. Գաբրիէլեան։ Բանաստեղծական ասմունքներով հանդէս եկան տիկ. Սարին Փօլատեան եւ օրդ. Իզապէլ Յակոբեան։

Ձեռնարկի ընթացքին խօսք առին նաեւ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ատենապետ Բրշ. Կարօ Սրկ. Սարգիսեան եւ եկեղեցւոյ հոգեւոր տեսուչ Գերպ. Տ. Գարեգին Ծ. Վրդ. Շիրմեան։

Հանդիսութեան ընթացքին ցուցադրուեցաւ տեսերիզ մը, որ ամփոփ կերպով ներկայացուց Հոգելոյս Սրբազան Հօր կեանքն ու բազմաբովանդակ ծառայութիւնը։ Տեսերիզին մէջ տարբեր անհատներ, ինչպէս նաեւ քաղաքական ու հասարակական օտար գործիչներ, իրենց վկայութիւններն ու մտածումները կիսեցին Հոգելոյս Սրբազանին անձին եւ վաստակին մասին։

Ապա բեմ հրաւիրուեցան օրուան նուիրատուները՝ մոմավառութեամբ պատուելու Հոգելոյս Տ. Մեղրիկ Սրբ. Եպս. Բարիքեանի լուսաւոր յիշատակը։ Նշենք որ ձեռնարկին գլխաւոր հովանաւորութիւնը ստանձնեց ազնուափայլ օրդ. Ժիլլիէթ Սարգիսեանը։ Անոր յաջորդեց «Բարիքեան» կրթաթոշակի փոխանցումը Արմէն Պետրոսեանին՝ Գանատայի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Բաբգէն Սրբ. Արք. Զարեանի ձեռամբ, որմէ ետք Սրբազան Հայրը իր սրտի խօսքը արտասանեց՝ վեր առնելով Հոգելոյս Սրբազանին նուիրեալ ծառայութիւնը եւ խորապէս գնահատելով անոր յիշատակը վառ պահելու նուիրուած այս նախաձեռնութիւնը։

Ձեռնարկը փակուեցաւ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ Սարկաւագաց դասին «Ամէն Հայր Սուրբ» շարականի հզօր եւ յուզիչ երգեցողութեամբ՝ Հոգելոյս Մեղրիկ Սրբազանին հեղինակած երաժշտութեամբ։ Երգեցողութիւնը եզրափակուեցաւ նոյնինքն Սրբազան Հօր արձանագրած ձայնով՝ սարկաւագներուն աղօթքին ի պատասխան հնչեցուած «Ամէն» բառով, որ առաւել յուզիչ շունչ տուաւ երգեցողութեան։

«Պահպանիչ» աղօթքով Սրբազան Հայրը փակեց յուզումնախառն եւ հոգեպարար երեկոն։

Նշենք, որ ձեռնարկին ընթացքին ցուցադրուած էր Հոգելոյս Սրբազանին կեանքի ժամանակահատուածը ներկայացնող պատկերներ, եւ կազմակերպուած էր լուռ աճուրդի անկիւն մը։

Ձեռնարկը իրենց ներկայութեամբ պատուեցին տարբեր շրջաններէ ժամանած հայ հոգեւորականներ, Թորոնթոյի Հայ Կաթողիկէ եւ Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու հոգեւոր սպասաւորները, Օնթարիո նահանգի հայազգի երեսփոխան տիար Արիս Պապիկեանը, ինչպէս նաեւ Հայ Կեդրոնի յարկին մէջ գործող բոլոր մարմիններու ներկայացուցիչները։

Տարածեցէք ձեր «Հորիզոն»ը

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Թ. ՏԱՐԻ Թիւ 3, Փետրուար 2026

ԱՆՐԱԴԱՐՁ ԵՒ ՈՒՂԵԴՐՁ՝ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ղուկաս Աւետարանին ընդմէջէն մեր Տիրոջ ձայնն է որ կը լսենք. «Եթէ չապաշխարէք, բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք»(Ղուկ. 13.2–5):

Այսօր երբ «Ապաշխարել» բառը կը լսենք կը վախնանք, երբեմն նոյնիսկ կը վիրաւորուինք երբ լսենք որ պէտք է ապաշխարես, կարծելով որ միայն հոգեւորները պէտք է ապաշխարեն: Բնականաբար ո՛չ սիրելիներ, ապաշխարութիւնը փակ դուռ եւ կամ պատնէշ քաշուած սենեակ չ՚առաջնորդէր մեզ, մի՛ վախնանք, ընդհակառակը դէպի ազատութիւն կ՚առաջնորդէ:

Յիսուս կը բացատրէ մեզի «Ով որ մեղք կը գործէ՝ ծառայ է մեղքին» (Յովհ. 8.34): Հետեւաբար, երբ Աստուած մեզ ապաշխարութեան կը հրաւիրէ, մեղքի ստրկութենէն կ՚ուզէ ազատագրել մեզ եւ ազատութիւն շնորհել: Ապաշխարութեան ճամբով եւ մնայուն ընթացքով է որ միայն կարելի կ՚ըլլայ թարմանալ եւ նորոգուիլ: Այնպէս ինչպէս Պետրոս առաքեալ կը հաստատէ. «Ապաշխարեցէք եւ Աստուծոյ դարձէք, որպէսզի ձեր մեղքերը ջնջէ, առիթ տայ որ վերանորոգուիք» (Գործք 3.19–20):

Եկէ՛ք անկեղծ ըլլանք, երբեմն չե՞նք մտածեր որ Աստուած մեզ կը փորձէ, մեզ կը պատժէ: Յաճախ կը փորձենք Աստուծոյ վրայ բարդել մեր կեանքի սխալները, տկարութիւնը, անյաջողութիւնը, անտարբերութիւնը եւ կամ անհաւատութիւնը առանց քննելու մեր ներսիդին, մեր սիրտը:: Սակայն, Աստուածաշունչը մեզի կը սորվեցնէ. Որ Աստուած ո՛չ կը պատժէ, ո՛չ կը փորձէ: Մեղքն է որ կը կործանէ մեզ, ոչ թէ փորձանքը: Երբ կը խախտենք բնութեան օրէնքները, բնականաբար կը կրենք նաեւ անոր հետեւանքը: Աստուած միշտ՝ սիրող Հայր է, կը սորվեցնէ, կ՚օգնէ, կը զգուշացնէ եւ կը հրաւիրէ: Իր հրաւէրը յստակ եւ պարզ է. «Եթէ չապաշխարէք, բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք»(Ղուկ. 13.2–5):

Հետեւաբար ապաշխարութիւնը մնայուն ընթացք է եւ պէ՛տք է դառնայ: Յաճախ վերադարձի ճամբան կը մոռնանք եւ կամ կը վախնանք տուն դարձի ճամբան բռնելու, կարծելով որ մեր Հայրը պիտի պատժէ մեզ: Ո՛չ սիրելիներ, Աստուած պատժող դատաւոր չէ, ընդհակառակը երբ վերադառնանք եւ կանգնինք Իր առջեւ եւ «Հայր, մեղանչած եմ» ըսենք, մեզ միայն ողորմած Հօր բաց գիրկն է որ կը սպասէ:

Եկէ՛ք ապաշխարենք՝ չկորսուելու համար:

Հաւատքով ուղեդարձ կատարենք վերաթարմանալու, վերազօրանալու եւ ճաշակելու Աստուծոյ ողորմութիւնը: Թող Քրիստոսի խօսքը իրականանայ մեր կեանքին մէջ. «Ասոնք ըսի ձեզի, որպէսզի իմ ուրախութիւնս ձեր մէջ ըլլայ եւ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ» (Յովհ. 15.10–11):

ԲԱԲԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

«Ամէն ինչ կարելի է անոր համար՝ որ կը հաւատայ» (Մարկոս 9.23):
Յիսուս Քրիստոսի այս խօսքը վստահութիւն ու հաւատք ներշնչող զօրութիւն ունի իր մէջ:

Մեր ամէնօրեայ կեանքի ընթացքին կ՚ապրինք պահեր, երբ կասկածը, վախը, անյուսութիւնը կը պատեն մեզ եւ կը սկսինք ելք մը փնտռել: Կը սկսինք մենք մեզի խորհիլ. «այլեւս ուժ չունիմ», «ճանապարհը փակ է», «լուծում չեմ տեսներ»:

Ճիշտ այդ ժամանակ, Յիսուս Քրիստոս կը քաջալերէ մեզ ըսելով. «Ամէն ինչ կարելի է անոր համար՝ որ կը հաւատայ» (Մարկոս 9.23):

Հաւատքը միայն համոզում չէ, այլ կենդանի յարաբերութիւն Աստուծոյ հետ: Հաւատքը՝ վստահութիւն է Աստուծոյ հանդէպ, այն ժամանակ երբ ամէն բան մեզի համար անորոշ կ՚երեւի: Հաւատալ կը նշանակէ մեր սիրտը բանալ Աստուծոյ կամքին դիմաց: Երբ մարդ արարած կը սկսի հաւատալ, իր կեանքը կը դնէ Աստուծոյ ամենակարող ձեռքերուն մէջ:

Հաւատացողին համար ամէն բան կարելի է, որովհետեւ ան իր յոյսը չէ դրած իր սեփական ուժին վրայ, այլ Աստուծոյ ամենակարողութեան վրայ: Աստուծոյ հանդէպ մեր ունեցած հաւատքն է, որ կը լուսաւորէ մեր կեանքը, կ՚այլափոխէ մեզ, մեր կեանքերուն մէջ հրաշքներ կը գործէ:

«Ամէն ինչ կարելի է անոր համար՝ որ կը հաւատայ» (Մարկոս 9.23):

Այսօր շատեր դժուարութիւններու մէջ են, շատեր մարտահրաւէրներէ կ՚անցնին, ուրիշներ փորձութեանց դէմ կը պայքարին, շատեր հարցադրումներու շարքերուն մէջ կը կորսուին, ամէն մէկ անձ իր չափով ծանրաբեռնուած է: Քրիստոս Յիսուսի այս խօսքը մեզի կը յիշեցնէ, որ Աստուած ներկայ է միշտ: Ան մեր կողքին է: Կը լսէ մեր աղօթքները ու կը տեսնէ մեր արցունքները: Վստահինք Տիրոջ, հաւատանք Անոր ամենակարողութեան, ըսենք. «կը հաւատամ, Տէ՛ր» եւ կը տեսնենք, թէ ինչպէս Աստուած մեր դիմաց փակուած դռները կը բանայ, մեր կեանքի փոթորկած ալիքները կը խաղաղեցնէ եւ մեզ կը վերանորոգէ:

Ամէն բան կարելի է հաւատացողին համար, որովհետեւ հաւատքը այն բանալին է, որ կը բանայ այն դռները, որ մեր վախկոտութեան, կասկածամտութեան, անյուսութեան եւ մարտահրաւէրներուն պատճառով փակուած էին մեր դիմաց:

Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյ խոստումին, ձգեց իր երկիրը եւ հետեւեցաւ Աստուծոյ ծրագրին եւ դարձաւ«հաւատքի հայր» ու իր հաւատքով օրհնութիւն դարձաւ բազմաթիւ ազգերու համար:

Մովսէս հաւատաց Աստուծոյ կանչին՝ անապատէն Եգիպտոս վերադարձաւ: Վախկոտ հովիւը դարձաւ ամբողջ ժողովուրդի մը առաջնորդը:
Դաւիթ հաւատքով ելաւ Գողիաթի դիմաց եւ այդ հաւատքը ապահովեց յաղթանակը: Հովիւը դարձաւ թագաւոր եւ արժանացաւ՝ «Աստուծոյ սրտին հաճելի մարդ մը» կոչումին:
Պօղոս Առաքեալ հաւատաց Յարուցեալ Քրիստոսին եւ մեծ հալածիչը դարձաւ մեծ առաքեալ եւ Աւետարանի քարոզիչ:
Արիւնահոս կինը հաւատքով մօտեցաւ ու դպաւ Յիսուսի զգեստի քղացնքին եւ իսկոյն բժշկուեցաւ:
Դուն ալ հաւատա՛ եւ կը տեսնես Աստուած ի՞նչպիսի հրաշք կը գործէ կեանքիդ մէջ:
Միայն հաւատա՛:
Հաւատքը փրկութիւն է:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Արթուն եղէք, հաստատուն մնացէք ձեր հաւատքին վրայ. քաջ եղէք, զօրացէք: Ինչ որ կ՚ընէք սիրով ըրէք» (Ա. Կորնթացիս 16:13-14):

“ Be on your guard; stand firm in the faith; be courageous; be strong. Do everything in love.” (1 Corinthians 16:13-14)

ԱՂՕԹՔ ՎԱՍՆ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՒՈՅ

Տէր, պահէ՛ Տունը հրաշակերտ, ոյր կառուցքին կազմն ու ծիր
Փողփողենէջ լոյսին շողովը դուն ինքնին գրծեցիր,
Ու կամեցար որ փոքրիկ Հօտըդ զայն ընէ ապաստան
Խարխլած կեանքին իր եւ հոգւոյն՝ իբրեւ Տապան փրկութեան:
Փութա՛, հասի՛ր, այցելութեան ժամ է արդ, Տէր ապաւէն,
Տես վիշտն ու մահ, աղէտքն ու չարն ի՞նչպէս իր դէմ կը դաւեն:

Փըրթած՝ ժայռէն ան իր հիմքին, զերդ հողմակոծ նաւ մը մութ՝
Մերթ լոյծ լերանց բարձրերը, մերթ դէպի անդունդ խորամուտ,
Ցասկոտ ու խօլ կոհակներուն մէջ կը ծեծուի տարուբեր,
Մինչ հրզօրները ափունքէն զայն կը դիտեն անտարբեր:
Կարկառէ՛ աջըդ, Տէր, փրկէ՛ զայն խութերէ, հէներէ,
Թո՛ղ խաչանիշ խարիսխիդ տեսքը իր մէջ Յոյսըդ հրահրէ:

Հրա՛շք. չէ խըռուած դեռ անոր կայմը իր կայքէն ամրակուռ,
Չէ պատըռտած առագաստին դեռ թըռչարանը մաքուր,
Չեն յօշոտուած կապարանները հաստապինդ զիստերուն,
Չի դեռ ղեկին ղամպարն, Հաւատքը, կը հեւայ մէջն անքուն:
Բայց կը գոռայ մըրրիկն իր շուրջ, մռայլն է պատեր իր չորս դին:
Խաղաղութեա՛ն Տէր, շո՛ւնչըդ լոկ կըրնայ սաստել անդուդին:

Խարակներ թուխ՝ զերդ գազաններ յուշկապարիկ, փըրփրազայր
Յորձանքներէն յանկարծ ցըցած դուրս գլուխներնին բազմասայր,
Կը մըղձկոտեն սիրտերն անոնց որ հոն մըթնած երկնից տակ
Կը գալարուին զահանդանքովը վիհերուն անյատակ:
Տէր սիրոյ՝ ոյր սըրտին ծնունդն է ամէն ինչ որ է բարի,
Պիտի ներե՞ս որ ողջ ազգի մ՚հոգին այսպէս խաւարի:

Հրամայէ՛, եւ պիտի ալեաց կիրքերն աղի խաղաղին,
Ու նաւն՝ յոյսիդ առասանով, պիտի գըտնէիր ուշին.
Պատռէ՛ թըխպոտ ամպերուն դէզն որ կը ծածկէ հորիզոնն,
Որ ան տեսնէ նոր գարունի մը փառքերուն ծաղկիլն հոն:
Տէր գըթութեան, սիրտերն ամէն, թեւերն ամէն դէպի Քեզ
Են սեւեռուած, քաղցր ակնարկիդ ըսպասումովն ըղձակէզ:

Ազգ Հայոց, ազգ իմ սիրական, պահէ՛ Հաւատքդ, Յոյսդ ու Սէրն,
Աստուածային Հոգւոյն բըղխմունքն երրեակ այդ սուրբ, սերտ եւ սեռն.
Պիտի կանգնի իր հիմունքէն սասանած Տունը նորէն,
Պիտի բերկրին անոր ի տես դարձեալ սիրտերն համօրէն.
Փըշրած չէ գահը. չէ կոտրած մականը սուրբ. ողջ ես դեռ.
Սըրբէ՛ արցունքդ, հայէ՛ երկինք. ամպն է արդէն փարատեր:

ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔ. ԳՈՒՇԱԿԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍ ՀՈՎԻՒԸ

«Ես եմ իրաւ հովիւը» (Յհ 10.11,14):

Յիսուս իրա՛ւ հովիւ է, որովհետեւ կը սիրէ քեզ: Իր գրկին մէջ, դուն ունիս յատուկ տեղ: Եկո՛ւր եւ կշտացի՛ր իր սիրով, եւ զինք կշտացուր սիրովդ: Եկո՛ւր եւ վայելէ՛ իր սէրը, եւ առիթ տուր, որ ինքն ալ վայելէ՛ քու սէրդ:

Յիսուս իրա՛ւ հովիւ է, որովհետեւ կը գուրգուրայ իր ոչխարներուն: Եթէ գուրգուրանք, կարեկցութիւն, հոգատարութիւն ու խնամք կը փնտռես՝ իրե՛ն եկուր: Ան գուրգուրոտ ու կարեկցող Փրկիչ է, հոգատար ու խնամատար եղբայր է:

Յիսուս իրա՛ւ հովիւ է, որովհետեւ վստահելի՛ հովիւ է: Եթէ կը փնտռես մէկը որուն կարենաս վստահիլ ու վստահութեամբ սիրտդ բանալ, մէկը՝ որուն կարենաս ցաւիդ մասին խօսիլ ու բուժում գտնել, մէկը՝ որուն կարենաս պարզել մտահոգութիւններդ եւ լուծում ստանալ, եկո՛ւր իրաւ հովիւին՝ Տէր Յիսուսին: Ան պատրա՛ստ է քեզ լսելու: Բա՛ց սիրտդ իր դիմաց: Պատմէ՛ ցաւերուդ մասին Տիրոջ, որ քեզի համար շատ ցաւեր կրեց:

Յիսուս իրա՛ւ հովիւ է, որովհետեւ կը հասկնայ քեզ: Եթէ կը փնտռես մէկը որ քեզ ճի՛շդ հասկնայ, եթէ կը փնտռես մէկը որ հասկնայ միտքդ ու մտքիդ մտահոգութիւնները, հասկնայ հոգիդ ու հոգիիդ երազները, հասկնայ սիրտդ ու սրտիդ տառապանքը, հասկնայ կեանքդ ու կեանքիդ դժուարութիւնները՝ իրե՛ն եկուր: Ան քեզ ճի՛շդ կը հասկնայ, ամբողջապէս կը հասկնայ, որովհետեւ դուն իր ձեռքերուն գործն ես, իր կամքին սիրոյ պտուղն ես, իր կողմէ եւ իրեն համար ստեղծուած թանկագին անձ մըն ես:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆԸ
Վաղինակ Ծ. Վրդ. Մելոյեան

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔ

Առաւօտեան այս աղօթքը եւ բանաւոր պաշտամունքը ընդունէ՛, ամենակալ, ամենամեծ Աստուած, քու երկնային անապական խորանաւոր յարկերուն մէջ: Արդարութեան եւ իմաստութեան լոյսդ ծագեցո՛ւր մեր վրայ, եւ մեզ լոյսի եւ ցերեկի որդիներ դարձուր, որպէսզի երբ օրը բացուի՝ երկիւղածութեամբ վարենք մեր կեանքը, եւ առանց գայթակղութեան իր կատարման հասցնենք, որովհետեւ դուն ես մեր օգնականն ու փրկիչը: Քեզի՛ կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը. այժմ եւ յաւիտեան:

ԱՄԷՆ:

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻԻՆ ՄԽԻԹԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽՆԴՐԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔ

Քու խաղաղութեամբդ, Հոգի՛ Սուրբ, Աստուա՛ծ ճշմարիտ, որ վեր է ամէն մտքէ ու խորհուրդէ, մխիթարէ՛ մեզ՝ քու ծառաներդ, ընդունելով մեր աղաչանքը: Դուն՝ որ բարերար ես, ջնջէ՛ մեր յանցանքներուն արժանի ահաւոր պատիժը: Ներողամի՛տ եղիր եւ լսէ՛ մեզ, քաւէ՛ եւ ներէ՛ մեր մեղքերը: Արժանի ըրէ գոհութեամբ փառաւորելու քեզ՝ Հօր եւ Միածին Որդիին հետ միասին. այժմ եւ յաւիտեան:

ԱՄԷՆ:

ՀԱՍԿՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՏԱՐԱԳԸ
ԲՈՒՆ ՊԱՏԱՐԱԳ ԿԱՄ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ ՊԱՏԱՐԱԳ

Երբ եկեղեցիին մէջ կը մնան միայն հաղորդուելու ի վիճակի եղող հաւատացեալները, կը սկսի բուն Պատարագը, կամ Հաւատացեալներու Պատարագը:

ՄԱՐՄԻՆ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ

Այս բաժինը կը բացուի «Մարմին Տէրունական» երգով, եւ անոր հանդարտ, վեհ ու գեղեցիկ եղանակով: Իսկապէս երկնայիններուն վայել փառաբանութիւն մըն է՝ արձագանգը հրեշտակներու «Սուրբ, Սուրբ» փառաբանութեան, ինչպէս երգին բառերը մեզի կ'ըսեն:

Այս երգին կապակցութեամբ անմիջապէս պէտք է ըսենք, որ մեր ներկայ Պատարագին մէջ անիկա իր ճիշդ տեղը չէ: Կարգի խախտում մը կայ, որ դժբախտաբար նուիրականացած է արդէն: Այս երգը իրականին մէջ պէտք է Սրբասացութենէն ետք գայ, եւ ո՛չ թէ անկէ առաջ: Առաջին անգամ Լամբրոնացիին քով է, որ կը նշմարենք այդ խախտումը, մինչդեռ հնագոյն Պատրագամատոյցին մէջ անիկա Սրբասացութենէն ետքն է: Եւ տրամաբանութիւնն ալ անոր ճիշդ ըլլալը կը հաստատէ: Դո՛ւք դատեցէք. երբ տակաւին վերաբերումը չէ կատարուած, այսինքն՝ Հացն ու Գինին սուրբ սեղան չեն բերուած ու տակաւին ժողովուրդին ի տես չեն պարզուած, մենք կ'երգենք՝

«Տիրոջ Մարմինն է, Փրկչին Արիւնն է ահա դրուած մեր դիմաց:
Երկնային զօրքերը անդադար կ'երգեն՝ ըսելով.
"Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ ես, Տէր Զօրութեանց"»:

Պարզ է չէ՞, որ սխալ բան մը կայ այստեղ: Մինչդեռ վերաբերումէն ետք, երբ Ընծաները Սեղան կը դրուին, շատ բնական կու գան վերոյիշեալ բառերը:

Հոս յիշենք նաեւ, որ պատարագին մէջ Անձեւացիէն ետք եղած յաւելումներուն մէջ կ'իյնան նաեւ «Մարմին Տէրունական»ը եւ «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ»ը, որոնք կրնան Շնորհալիի գրիչէն ելած ըլլալ:

ՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ

«Մարմին Տէրունական» երգէն անմիջապէս ետք, Սարկաւագը կը ձայնէ՝ «Դպիրներ, Սաղմո՛ս երգեցէք մեր Տէր Աստուծոյն. քաղցր ձայնով հոգեւոր երգե՛ր երգեցէք» («Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ մերում, դպի՛րք, ձայնիւ քաղցրութեան՝ զերգս հոգեւորս»): Եւ «դպրիները օրուան խորհուրդին համաձայն Սրբասացութիւն կ'երգեն, իսկ Սարկաւագները վեր՝ սուրբ Սեղան կը բերեն սրբազան Հացը եւ անմահութեան Բաժակը»:

Խորհրդատետրէն քաղուած այս բացատրականը որոշապէս մեզի կ'ըսէ՝ թէ դպիրները այստեղ Սրբասացութիւն կ'երգեն՝ «օրուան խորհուրդին համաձայն»: Անցեալին, եւ տակաւին 12րդ դարուն՝ Լամբրոնացիի քով եւ 13րդ դարուն՝ Արճիշեցիի քով ալ, կայ միայն մէկ Սրբասացութիւն, որ կը կոչուի «Որք զքրովբէից», եւ որ Ս. Յովհան Ոսկեբերանի Պատարագէն կու գայ:

Բայց, 13րդ դարէն ետք եկող Պատարագամատոյցներուն մէջ կը գտնենք նոր սրբասացութիւններ, որոնք հեղինակութիւնն են 12րդ դարու մեր մեծագոյն մատենագրին եւ երաժիշտ հայրապետին՝ Ս. Ներսէս Շնորհալիի, յօրինուած՝ տօնական զանազան առիթներու համար, ինչպէս՝ «Հրեշտակային»ը (սովորական Կիրակիներուն, Եկեղեցւոյ տօներուն, Ծաղկազարդին եւ Հրեշտակաց տօնին համար), «Ով է որպէս»ը (Յինանց շրջանին եւ Խաչի տօներուն համար), «Բազմութիւնք հրեշտակաց»ը (Ծննդեան, Աւետման, Վարդավառի եւ Աստուածածնայ տօներուն համար), «Սրբութիւն սրբոց»ը, (Մարտիրոսաց յիշատակներուն համար):

Հետաքրքրական իրողութիւնը այն է, որ թէպէտ «Որք զքրովբէից»ը իր եղանակով միասին հասած է մինչեւ մեր օրերը, բայց արդէն դադրած ենք զայն կատարելէ, եւ միայն Շնորհալի Հայրապետին յօրինածները կը գործածենք:

Յիշեալ երգերը «սրբասացութիւն» կը կոչուին, որովհետեւ բոլորն ալ, («Որք զքրովբէիցն»ին նմանողութեամբ) կ'ակնարկեն Եսայի մարգարէի տեսիլքին, ուր սերովբէները Աստուծոյ շուրջը կանգնած եւ իրենց դէմքերը թեւասքողած՝ անդադար կ'երգեն. «Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ, Տէր Զօրութեանց» (Ես 6.13), եւ կ'աւարտին սերովբէներու արտաբերած նոյն այս բառերով:

(Շարունակելի 8)
«ՀԱՍԿՆԱՆՔ ՄԵՐ ՊԱՏԱՐԱԳԸ»
ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ,
ԿԱՌՈՅՑԸ, ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԶԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔԱՐՈԶՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՕՐԷՆՔ

ՅԻՍՈՒՍ ԻՐ ՔԱՐՈԶՈՒԹԵԱՄԲ ԻՆՉՊԻՍԻ՞ ԲԱՆԵՐ ՍՈՐՎԵՑՈՒՑ:
Յիսուս մարդուն սորվեցուց Աստուծոյ, իր ընկերոջ եւ իր անձին հանդէպ ունեցած պարտաւորութիւնները, որոնք կ'ամփոփուին բնական եւ դրական օրէնքներու մէջ:

Ո՞ՐՆ Է ԲՆԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ:
Խղճմտանքն է բնական օրէնքը:

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀԱՄԱՐ ԽՂՃՄՏԱՆՔԸ «ՕՐԷՆՔ» ԿԸ ԿՈՉՈՒԻ:
Որովհետեւ ամէն բանէ առաջ խիղճն է մարդուս բարին ու չարը սորվեցնողը:

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀԱՄԱՐ ԲՆԱԿԱՆ ԿԸ ԿՈՉՈՒԻ:
Խիղճը «բնական օրէնք» կը կոչուի, որովհետեւ մարդկային հոգիին սկզբնական մէկ զօրութիւնն է:

ԻՆՉ ԿԸ ՀԱՍԿՆԱՆՔ ԱՅՍՊԷՍ ԸՍԵԼՈՎ:
Այս խօսքով կը հասկնանք, թէ խղճի օրէնքը մարդուս բնութեան մաս կը կազմէ իր ծնած իսկ օրէն, եւ ոչ թէ աւելի ուշ վարժութեամբ ձեռք կը ձգուի:

ԻՆՉ ԿԸ ՍՈՐՎԻՆՔ ԲՆԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԷՆ:
Բնական օրէնքէն երկու բան կը սորվինք. առաջին՝ ընել ուրիշին այն բանը, զոր կ'ուզենք ուրիշը մեզի ընէ. երկրորդ՝ չընել ուրիշին այն բանը, զոր չենք ուզեր, որ ուրիշը մեզի ընէ:

Ո՞ՐՆ Է ԴՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ:
Դրական օրէնքը տասնաբանեայ պատուիրաններն են, զորս Քրիստոս վերստին հաստատեց:

ԱՅՍ ՕՐԷՆՔՆԵՐԷՆ ԶԱՏ ՅԻՍՈՒՍ ՈՒՐԻՇ ԻՆՉ ՍՈՐՎԵՑՈՒՑ:
Այս օրէնքներէն զատ Յիսուս մեզի սորվեցուց նաեւ սիրել մեր ընկերը՝ մեր անձին պէս, եւ բարիք ընել նոյնիսկ մեր թշնամիներուն՝ մեզ ատողներուն:

ՅԻՍՈՒՍ ԳԼԽԱՒՈՐԱՊԷՍ ԻՆՉ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՆԵՐ աւանդեց:
Յիսուս նաեւ պատուիրեց մեղքերէ հեռու կենալ, սուտ չխօսիլ, ուրիշներուն չարիք չընել, եւ միշտ Աստուծոյ աղօթել, որպէսզի փորձութեան մէջ չիյնանք:

A PRAYER FOR JUSTICE
Psalm 10

Why are you so far away, O Lord?
Why do you hide yourself when we are in trouble?
The wicked are proud and persecute the poor;
catch them in the traps they have made.
The wicked are proud of their evil desires;
the greedy curse and reject the Lord.
The wicked do not care about the Lord;
in their pride they think that God doesn't matter.
The wicked succeed in everything.
They cannot understand God's judgments;
they sneer at their enemies.
They say to themselves, "We will never fail;
we will never be in trouble."
Their speech is filled with curses, lies, and threats;
they are quick to speak hateful, evil words.
They hide themselves in the villages,
waiting to murder innocent people.
They spy on their helpless victims;
they wait in their hiding place like lions.
They lie in wait for the poor;
they catch them in their traps and drag them away.
The helpless victims lie crushed;
brute strength has defeated them.
The wicked say to themselves, "God doesn't care!
He has closed his eyes and will never see me!"
O Lord, punish those wicked people!
Remember those who are suffering!
How can the wicked despise God
and say to themselves, "He will not punish me"?
But you do see; you take notice of trouble and suffering
and are always ready to help.
The helpless commit themselves to you;
you have always helped the needy.
Break the power of wicked and evil people;
punish them for the wrong they have done
until they do it no more.
The Lord is king forever and ever.
Those who worship other gods
will vanish from his land.
You will listen, O Lord, to the prayers of the lowly;
you will give them courage.
You will hear the cries of the oppressed and the orphans;
you will judge in their favor,
so that mortal men may cause terror no more.

ՆԻԿԻՈՅ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎԻ 1700-ԱՄԵԱԿ

«ՀԱՒԱՏԱՄՔ ԵՒ Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ, ՅԱՆԵՂՆ ԵՒ Ի ԿԱՏԱՐԵԱԼՆ»:

1. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ:
Աստուածաշունչը կ'ուսուցանէ, թէ Սուրբ Հոգին Աստուած մէկն է Ամենասուրբ Երրորդութենէն (Մտ 28.19: Բ. Կր13.13):

Նիկիական Հանգանակին մէջ սկզբնապէս ոեւէ բան չկար Սուրբ Հոգիին մասին: 4-րդ դարուն, երբ Արիոս Աղեքսանդրացի եւ Կոստանդնուպոլսոյ պատրիարք Մակեդոն ուրացան Սուրբ Հոգիին աստուածութիւնը եւ զայն «արարած» համարեցին, 381 թ. գումարուեցաւ Կոստանդնուպոլսոյ ժողովը, որ Տիեզերական 2-րդ ժողով կը կոչենք: Հոն հաւաքուած 150 հայրապետներ դատապարտեցին Մակեդոնը, զօրեղապէս հերքելով անոր մոլորութիւնը:

2. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻԻՆ ԲՂԽՈՒՄԸ ՀՕՐՄԷՆ:
Քրիստոս Սուրբ Հոգիին համար ըսաւ, «Որ Հօրմէն կ'ելլէ» (Յհ 15.26): Նոր Կտակարանը երբ կը խօսի Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին առնչութեան մասին, այսինքն՝ անոնց ներքին կապին մասին, կը գործածէ «ելում» բառը, իսկ աստուածաբանական գրականութիւնը աւելի յաճախ կ'օգտագործէ «բղխում» բառը:
ա) Այս բղխումը առաջին հերթին կը նշէ Սուրբ Հոգիին սկիզբը Հօրմէն, ընդգծելու համար նոյնութիւնը Հօրը եւ Հոգիին էութեան կամ բնութեան:
բ) Այս բղխումը աղբիւրի պատկերին ընդմէջէն մեզի ցոյց կու տայ Սուրբ Հոգիին շարունակական բղխումը կամ արտահոսումը Հօրմէն, ինչ որ միաժամանակ կը նշէ անհատ եւ անբաժանելի ըլլալը անկէ:
գ) Այս բղխումը ցոյց կու տայ, որ Սուրբ Երրորդութեան գործունէութեան մէջ երեք անձերուն ալ գործը նոյնն է:

3. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾ, «ԱՆԵՂ ԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱԼ»:
Արիոսի եւ Կոստանդնուպոլսոյ պատրիարք Մակեդոնի մոլորութեան դէմ, Կոստանդնուպոլսոյ Տիեզերական Ժողովը Հաւատամքին մէջ շեշտեց՝ թէ Սուրբ Հոգին «անեղ» է, այսինքն «եղած չէ», ստեղծուած մը չէ, արարած մը չէ: Բայց նոյն բառը ինքնաբերաբար կը հաստատէ, թէ Սուրբ Հոգին ինքնագոյ է, եւ հետեւաբար՝ արարիչ է եւ ստեղծող, ինչ որ կը նշանակէ՝ թէ Աստուած է:

Աստուածաշունչը ինք «Աստուած» կը կոչէ Սուրբ Հոգին (Հմմտ Բ. Թգ 23.1-3: Գրծ 5.3-4: Ա. Կր 3.16, 12.4-7): Սուրբ Հոգիին աստուածութեան մասին կը վկայեն նաեւ իրեն տրուած ստորոգելիները կամ յատկութիւնները.- Ամենակարող, ամենագէտ, անսահման: Այս յատկութիւնները անսխալ կերպով ցոյց կու տան, թէ Սուրբ Հոգին արարած մը չէ՛, այլ՝ Աստուծոյ էութեան հաղորդակից, անոր բնութենակից եւ աստուածային փառքին ու կամքին, կարողութեան ու զօրութեան, ստեղծագործութեան ու նախախնամութեան ամբողջապէս բաժնեկից անձաւոր էակն է, մէկը անբաժանելի Սուրբ Երրորդութենէն:

Սուրբ Հոգիին աստուածութեան մասին կը վկայեն նաեւ իրեն վերագրուած աստուածային գործերը, որոնք արարածի յատուկ չեն: Անիկա արարիչ է, նախախնամող է, հրաշագործ է: Ինքն է որ կը ներշնչէ մարգարէները եւ կը խօսի անոնց բերնով: Կ'օծէ, կ'առաքէ եւ կ'առաջնորդէ Մեսիան (Քրիստոս): Կը կառավարէ Եկեղեցին եւ անոր պաշտօնեաները: Կը սրբէ, կը լուսաւորէ, կ'արդարացնէ հաւատացեալները: Շնորհքներ կը բաշխէ բոլոր հաւատացեալներուն, մեր քրիստոնէական կեանքը ուղղելու եւ Եկեղեցւոյ ընդհանուր բարիքին ծառայեցնելու համար: Աստուծոյ սիրով կը լեցնէ մեզ եւ սիրոյ կեանքը կարելի կը դարձնէ մեզի համար: Ի վերջոյ, Սուրբ Հոգիին աստուածութեան մեծագոյն վկայութիւնը Քրիստոսի ինք կու տայ (Մտ 12.31-32):

4. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻԻՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՆՁՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ:
Սուրբ Հոգիին աստուածութիւնը ուրացողները կը մերժէին նաեւ անոր կատարելութիւնը. այսինքն՝ կը մերժէին Սուրբ Հոգին ճանչնալ իբրեւ անձ, եւ (այսօրուան Եհովայի Վկաներուն պէս) զայն կը համարէին պարզապէս աստուածային ոյժ մը կամ զօրութիւն մը, եւ ո՛չ թէ անձ մը:

Բայց Աստուածաշունչը մեզի ցոյց կու տայ, թէ Սուրբ Հոգին բանական եւ գիտակից անձ մըն է: Բանականութենէ եւ ինքնութենէ զուրկ պարզ «զօրութիւն» մը ինչպէս կրնայ խօսիլ տալ առաքեալներուն (Գրծ 2.4), ինչպէս կրնայ խորհիլ (Հռ 8.27), կամ խօսիլ (Մտ 10.19-20), առաջնորդել մարդիկը կամ Եկեղեցին (Յհ 16.13), մխիթարել ու յանդիմանել (Յհ 16.8), տրտմիլ (Եփ 4.30), քննել մարդոց մտածումները եւ Աստուծոյ խորհուրդները (Ա. Կր 2.10-11), եւ բարեխօս ըլլալ մեզի համար (Հռ 8.26-27): Ասոնք անառարկելի կերպով ցոյց կու տան, թէ Սուրբ Հոգին կատարեալ անձնաւորութիւն մըն է:

5. ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ ԵՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ:
Ինչպէս Քրիստոս ինք ըսաւ, Սուրբ Հոգին ինքն է ուսուցիչը Եկեղեցւոյ, որ ո՛չ միայն մնայուն կերպով կը յիշեցնէ եւ բոլոր ժամանակներուն համար կը նորոգէ կամ կը թարմացնէ Քրիստոսի ուսուցումները, այլ նաեւ կը բացայայտէ (Յհ 14.25-26): Ինքն է որ կը մատակարարէ եւ կը բաւարարէ Եկեղեցւոյ կեանքին հիմնական կարիքները՝ վարդապետական, ծիսական ու վարչական երեսներուն մէջ, ինչպէս նաեւ ընդհանուր Եկեղեցւոյ թէ անհատ հաւատացեալներու հոգեւոր կեանքին աճումն ու յաժաջընթացը՝ շնորհքներու մատակարարումով (Ա. Կր 12.4-11 եւ 13):

Իրմով է որ վերստին կը ծնինք Աստուծոյ համար (Յհ 3.6-8): Իրմով է որ քրիստոնէական կեանք մը Սուրբ Հոգիին պարգեւած նորոգութեամբ կը յատկանշուի (Յհ 6.63: Գղ 3.23), եւ Սուրբ Հոգիով կարելի կը դառնայ, կ'ամրապնդուի ու հաստատուն կը մնայ (Բ. Կր 1.21-22: Եփ 3.14-17): Իրմով է որ ներում կը գտնենք մեր մեղքերուն (Յհ 20.22), եւ ձեռք կը բերենք Աստուծոյ պարգեւած ազատութիւնը եւ արդարութիւնը (Բ. Կր 3.9 եւ 17-18), մեր վրայ կ'առնենք Աստուծոյ սպառազինութիւնը (Եփ 6.11-17), կամաց-կամաց ձերբազատուելով մարդկային մեղաւոր գործերէն եւ հասնելով առաքինի կեանքի մը գեղեցիկ արդիւնքին (Հռ 8.9-17: Գղ 5.16-25): Իրմով է որ Աստուծոյ տաճար եւ բնակարան կը դառնանք (Յհ 14.15-17 եւ 23: Հմմտ Ա. Պտ 4.14), եւ աստիճանաբար կը փոխակերպուինք, պատրաստուելով ապագայ ամբողջական պայծառակերպութեան (Բ. Կր 5.4-5):

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱՒԱՏԱՄՔԻՆ
Զարեհ Արք. Ազնաւորեան
(Շարունակելի 11)

THE BOOK OF SONGS OF SONGS

WRITTEN: PROBABLY BETWEEN 400 AND 100BC, BUT COULD BE MUCH EARLIER

WHAT YOU NEED TO KNOW:

This book is very different from other books of the Bible! Song of Songs is a series of love poems written as a celebration of human love between a man and a woman. As the book goes on, their love grows stronger, and the poems are full of word-pictures that describes their sexual relationship. This book was considered so rude that, in ancient Israel, men weren't allowed to read it until they were 30.

WHY READ IT?

This book is a demonstration of how being in love, in a God-honouring relationship, can enhance your relationship with God. It also shows that romantic relationshps are not to be entered into lightly. The name 'Song of Songs' means 'the greatest song', which emphasises that these relationships are very special and need to be taken seriously.

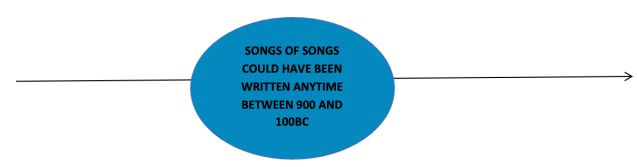

THE LETTERS 1 JOHN

WRITTEN: AD90s

WHAT YOU NEED TO KNOW:

This is the first three letters written by a man called John. In this letter, John can't stop talking about how God is love and how we should love each other. It sums up the whole story of the gospel – God loved his people so much that he sent Jesus to die for them.

WHY READ IT?

The central theme of this letter is love. It explores a key character trait of God and challenges us about how much love we live out practically. It also reminds us that, as Jesus said, we live in the world but do not 'belong to the world' (see John 17.11-16). It encourages us to remember to live our lives as followers of Jesus.

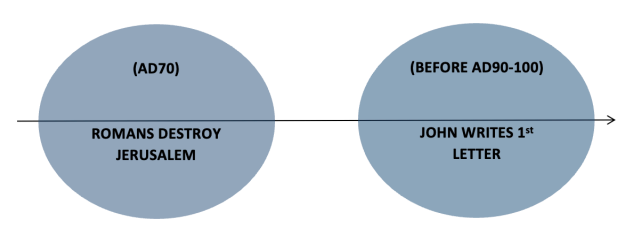

horizon
HEBDOMADAIRE ARMÉNIEN
VOL. 31 No. 39-40 (1579-80) 9-16 FÉVRIER 2025

Cinq représentants de l'Arménie aux Olympiques d'hiver

EREVAN—Cinq représentants arméniens participeront aux XXVe Jeux olympiques d'hiver qui se dérouleront à Milan et Cortina d'Ampezzo du 6 au 22 février.

Cette information a été communiquée par le ministère des Sports, des Sports et des Loisirs. L'Arménie sera représentée par les skieurs Mikael Mikaelyan et Katya Galstyan, le skieur alpin Harutyun Harutyunyan, ainsi que par le couple de patineuses artistiques Karina Akopova et Nikita Rakhmanin.

Le couple Karina Akopova et Nikita Rakhmanin sera le porte-drapeau de l'Arménie lors de la cérémonie d'ouverture officielle des Jeux. Ils ont décroché la première qualification olympique pour le patinage artistique en couple depuis l'indépendance de la République d'Arménie.

Les XXVe Jeux olympiques d'hiver proposeront 116 épreuves médaillées. Les compétitions se dérouleront dans 16 disciplines sportives.

Les patineurs artistiques seront les premiers à entrer en compétition. Leur épreuve de qualification du programme court est prévue le 6 février. Celle du programme libre aura lieu le 8 février.

Le 7 février, la skieuse Katya Galstyan participera au skiathlon de 20 km (classique/libre), et le 12 février à l'épreuve de 10 km (libre).

Le 8 février, Mikael Mikaelyan participera au skiathlon de 20 km (classique/libre), et le 13 février à l'épreuve de 10 km (libre).

Le skieur alpin Harutyun Harutyunyan participera au slalom géant le 14 février et à la descente le 16 février.

Les XXVe Jeux olympiques d'hiver proposeront 116 épreuves médaillées. Les compétitions se dérouleront dans 16 disciplines sportives.

(Armenews)

Nouveau retard dans la rédaction de la nouvelle Constitution arménienne

EREVAN—Un groupe de travail nommé par le gouvernement ne parviendra pas à rédiger dans les prochains mois une nouvelle Constitution arménienne exigée par l'Azerbaïdjan, a déclaré le 30 janvier l'un de ses membres.

La modification de la Constitution arménienne actuelle est la principale condition préalable posée par l'Azerbaïdjan pour signer le traité de paix arméno-azerbaïdjanais paraphé à Washington en août. Bakou souhaite spécifiquement que Erevan supprime le préambule constitutionnel qui mentionne la déclaration d'indépendance de l'Arménie de 1990, qui cite à son tour une loi d'unification de 1989 adoptée par les organes législatifs de l'Arménie soviétique et de l'oblast autonome du Haut-Karabagh. La seule façon légale d'y parvenir est d'adopter une nouvelle constitution par référendum.

Tout en rejetant publiquement cette condition préalable et en insistant sur le fait que cette référence ne constitue pas une revendication territoriale à l'égard de l'Azerbaïdjan, le Premier ministre Nikol Pashinian s'est engagé à promulguer une nouvelle constitution. Il a déclaré en septembre qu'elle serait soumise à un référendum après les prochaines élections générales arméniennes prévues en juin 2026.

La nouvelle constitution doit être rédigée par le Conseil de réforme constitutionnelle présidé par le ministre de la Justice, Srbuhi Galian. Ce dernier a déclaré en novembre que le texte serait prêt «d'ici mars».

Artur Sakunts, militant des droits de l'homme siégeant au conseil, a insisté sur le fait que le délai fixé par M. Galian ne serait certainement pas respecté. M. Sakunts a déclaré au service arménien de RFE/RL qu'il pensait que le processus de rédaction ne serait pas terminé avant les élections de juin. M. Galian s'était déjà engagé en avril dernier à accélérer le processus.

M. Sakunts a déclaré que cet organe, dominé par des représentants de l'État, n'avait pas encore discuté des chapitres clés de la future constitution relatifs aux pouvoirs exécutif et judiciaire. Il n'a pas non plus abordé jusqu'à présent la question épineuse de la déclaration de 1990, a ajouté le militant.

Pashinian a déclaré l'année dernière que la déclaration qui suscite le mécontentement de Bakou ne devait pas être mentionnée dans la nouvelle constitution. Depuis, il continue de nier avoir cédé à la pression azerbaïdjanaise.

Les groupes d'opposition arméniens ont rejeté ces assurances et se sont engagés à faire échouer la modification de la constitution souhaitée par Pashinian. Ils affirment que ses concessions unilatérales continues ne font qu'encourager le président azerbaïdjanais Ilham Aliyev à imposer davantage d'exigences à l'Arménie et ne permettront pas d'instaurer une paix véritable.

(RFE/RL)

Résister au monde tel qu'il va

PAR HAROUT MARDIROSSIAN

Le monde selon Trump, Poutine, Erdogan, Netanyahu, Khamenei ou Aliev fait peur. Un monde où la loi du plus fort s'impose au mépris de la volonté des peuples, de leurs histoires et de leurs droits. Un monde où il suffit de menacer la planète entière d'une guerre, d'augmenter les droits de douanes, de bombarder un État indépendant pour faire main basse sur les richesses pétrolières du Vénézuéla, les richesses minières du Groenland, les terres rares d'Ukraine, ou les mines d'or d'Artsakh. L'état de ce monde doit tous nous faire réfléchir, et nos dirigeants en premier, à notre propre attitude à l'égard de ces régimes liberticides et impérialistes. Martin Luther King avait dit: «A la fin, nous nous souviendrons non pas des mots de nos ennemis, mais des silences de nos amis».

Et c'est vrai que le silence complice des démocraties européennes a une large responsabilité dans le monde tel qu'il va. Exemple: en laissant prospérer depuis 15 ans un dictateur comme Aliev, en ne le condamnant pas, en ne le sanctionnant pas, en ne le privant pas d'armes, en continuant de commercer avec lui lorsqu'il a attaqué l'Arménie et l'Artsakh, lorsqu'il a mis en place un blocus pendant 9 mois pour affamer les artsakhiotes, lorsqu'il a procédé au nettoyage ethnique de l'Artsakh et de ses 120 000 habitants, elles ont démontré que la force était payante face à la lâcheté. Au mieux, pour se donner bonne conscience, ces démocraties font des discours pleins de bons sentiments et promettent un peu d'aide humanitaire. Au pire, elles tournent la tête et elles parlent de paix et de prospérité future, tout en sachant qu'elle ne viendra pas.

Mais le pire du pire dans ce monde ubuesque, c'est quand ces puissants dictateurs exigent de leurs victimes elles-mêmes, qu'elles se repentent des crimes qui ont été commis contre elles. C'est le cas avec l'Arménie.

Au nom d'une paix hypothétique avec les tenants d'une idéologie visant à l'annihilation des arméniens, on lui demande de ne plus parler de l'Artsakh, de ne plus peindre l'Ararat, de ne plus évoquer le Génocide des arméniens, de ne plus parler de poursuites judiciaires internationales contre le clan Aliev. Et le pouvoir en place, incarné par le Premier ministre, non seulement l'accepte sans sourciller, mais se fait surtout l'apôtre de cette politique de l'oubli et du silence dans ce qu'il appelle «l'idéologie de l'Arménie réelle».

Cela va même au-delà, car désormais quiconque s'oppose à cette politique est considéré comme un ennemi de l'État pouvant remettre en cause sa sécurité nationale. Cela va du Catholicos de tous les Arméniens, aux partis politiques d'opposition, aux anciens Présidents, à des blogueurs, des journalistes, des sportifs ou des citoyens lambda. Ce qui leur est promis, c'est la prison, la confiscation de leurs biens, la perte de leur emploi. Une politique de la peur destinée à obtenir le consentement par la force. Ce n'est donc pas étonnant que la Turquie via son ministre des Affaires étrangères ait annoncé clairement son soutien à Nikol Pachinian pour les prochaines élections législatives qu'il doit gagner quoi qu'il en coûte pour poursuivre cette politique. Gageons que le peuple arménien puisse donner tort à la Turquie, s'il arrive à surpasser la politique de la peur.

Et il faudrait, si on écoute les satrapes du pouvoir arménien en France, que la Diaspora arménienne, elle aussi, se mette à l'unisson du gouvernement arménien, se taise et mette de côté la Cause arménienne?

Mais pour la première fois, une diaspora, en l'occurrence en France, a le pouvoir démocratique de dire NON à cette politique mortifère, NON à l'abandon de la Cause arménienne, NON au monde où le panturquisme veut vassaliser l'Arménie avec un silence complice. Pour cela, il faudra les 6, 7 et 8 février prochain(*) être «Unis pour l'Arménie» et le montrer le plus largement possible pour défendre une Arménie forte et indépendante qui avance dans ce monde la tête haute, fière de son Histoire, de sa culture et de son peuple.

(éditorial de France-Arménie Février 2026)

*) Les 6, 7 et 8 février aura lieu le premier scrutin des représentants des personnes physiques pour le Conseil de coordination des organisations arméniennes de France (CCAF), ce qui soulignera la légitimité représentative du conseil chez les instances étatiques de la France.

Accusations contre sept religieux à la veille du Synode épiscopal en Autriche: interdiction de quitter le pays

On a appris le 31 janvier que six évêques du Saint-Siège d'Etchmiadzine et un prêtre ont été placés sous le statut d'inculpés. L'information a été rendue publique par l'avocat Ara Zohrabyan, qui a précisé que les évêques sont accusés d'entrave à l'exécution d'une décision de justice. Cette décision concerne l'évêque Gevorg Saroyan, ancien primat du diocèse de Masis, qui a été déclaré déchu de ses fonctions il y a trois jours par décision du Catholicos.

Aujourd'hui, les évêques Makar, Hovnan, Natan, Haïkazoun, Mouchegh et Vahan, ainsi que le père Movsès, ont été convoqués au Comité d'enquête. Tous ont été formellement inculpés, et une mesure de contrôle judiciaire leur a été imposée: interdiction de quitter le territoire.

Après son interrogatoire, l'évêque Makar n'a pas livré beaucoup de détails sur l'affaire, mais il a affirmé que la décision du Catholicos n'est pas susceptible de contestation. Il faisait référence au fait que l'évêque Gevorg, après avoir été démis de ses fonctions, avait contesté cette décision en justice. Le tribunal avait ordonné sa réintégration comme primat du diocèse, et les évêques du Saint-Siège sont désormais accusés d'avoir entravé l'exécution de cette décision. L'entrave consisterait, selon l'accusation, dans le fait que, suite à une réunion du Conseil spirituel suprême, l'évêque Gevorg a été déclaré déchu par une nouvelle décision du Catholicos.

«Je ne peux pas parler de ces éléments, car on m'a interdit de m'exprimer, je ne sais pas pourquoi. Je ne peux pas commenter l'affaire. Personnellement, je n'aurais jamais saisi un tribunal, car nous avons fait vœu d'obéissance inconditionnelle au Catholicos de tous les Arméniens, quel qu'il soit. Nous devons nous soumettre et respecter ce vœu. Notre statut est fondé sur un engagement sacré, pris devant Dieu, devant le Saint-Siège d'Etchmiadzine et devant notre nation», a déclaré l'évêque Makar Hakobyan aux journalistes.

Les avocats des religieux estiment que toute cette procédure vise à faire échouer le synode épiscopal prévu en Autriche à la mi-février, en empêchant les membres du Conseil spirituel suprême de quitter le pays. L'avocate Armine Fanyan a déclaré devant le Comité d'enquête:

«Nous pensons que l'objectif est de saboter la réunion des évêques, car les membres du Conseil spirituel ont été immédiatement convoqués avec le statut d'inculpés, ce qui est extrêmement rare. En pratique, on leur interdit de sortir du territoire de la République d'Arménie, ce qui constitue un obstacle direct à leur participation à ce synode».

Les religieux convoqués jugent cette affaire pénale absurde. Parmi eux figure également le père Movsès, secrétaire du Conseil spirituel suprême, chargé de rédiger les procès-verbaux des réunions. Il affirme ne pas comprendre pourquoi il est lui aussi impliqué.

«On m'a convoqué en tant qu'inculpé. Je suis le secrétaire du Conseil spirituel suprême, je m'occupe uniquement du secrétariat. Je ne prends pas de décisions. Je ne peux pas donner de détails en raison du secret de l'instruction. Mais je

Suite à la page **F2**

Le directeur du département des transports d'Erevan inculpé

EREVAN—Le directeur du département des transports de la municipalité de la capitale arménienne, Vazgen Harutyunyan, a été inculpé et suspendu de ses fonctions rapporte Hetq.am le 1er février.

Des poursuites pénales ont été engagées contre le directeur du département des transports de la municipalité de Yerevan, Vazgen Harutyunyan. Une mesure conservatoire a été prise et ses fonctions ont été suspendues.

«Le Comité d'enquête n'a pas révélé le nom de la personne inculpée, mais la porte-parole Kima Avdalyan a déclaré qu'une décision de poursuites avait été prise contre un fonctionnaire de la municipalité de Yerevan. Plus précisément, lors de l'enquête préliminaire relative à la procédure pénale engagée pour manquement à l'obligation d'exécuter un acte judiciaire ou entrave à son exécution, des poursuites pénales ont été engagées contre une personne et une interdiction de séjour ainsi qu'une suspension de ses fonctions ont été prononcées à titre conservatoire. Nos sources indiquent que l'incident est lié au défaut de publication d'un appel d'offres et au non-respect de la décision du tribunal» précise Hetq.am.

(Armenews)

Le complexe cuivre-molybdène de Zanguezour a payé deux fois moins d'impôts en 2025

EREVAN—Les impôts versés l'an dernier par le combinat cuivre-molybdène de Zanguezour ont diminué de près de moitié par rapport à 2024, en raison d'un important paiement anticipé effectué en 2024 au budget de l'État. Ce paiement anticipé dépassait de 19,5 milliards de drams le montant des obligations fiscales et n'a pas été pris en compte dans les impôts de 2025, a indiqué le combinat en réponse écrite à une question de «Azatutyun».

La semaine dernière, le Comité des recettes publiques avait publié la liste des 1 000 plus grands contribuables. Le combinat cuivre-molybdène de Zanguezour, qui occupait la première place les années précédentes, a reculé à la troisième position, réduisant presque de moitié le montant de ses impôts versés : alors que l'entreprise avait transféré 102 milliards de drams au budget de l'État en 2024, ce chiffre s'est élevé à 52,1 milliards l'an dernier.

Le combinat a également précisé que les indicateurs fiscaux de 2025 ont été négativement affectés par une baisse temporaire de la production, liée à «des problèmes concernant les relations de travail au sein de l'entreprise». Il s'agit des grèves lancées au début de l'année dernière par un groupe de travailleurs sur le site minier, réclamant une amélioration des conditions de travail.

Parallèlement, le ZPMC soulève la question de l'extension du site minier afin d'assurer la stabilité à long terme des indicateurs économiques. «À mesure que l'exploitation à ciel ouvert s'approfondit, la teneur moyenne en métaux du minerai diminue et le volume des travaux de découverte augmente, ce qui entraîne naturellement une hausse des coûts de production, avec les conséquences économiques qui en découlent», ont expliqué les responsables de l'entreprise, soulignant comme priorité la mise en œuvre du programme visant à porter le volume annuel de traitement du minerai à 30 millions de tonnes.

(RFE/RL)

ACCUSATIONS ...

suite de la page **F1**

dois constater une chose: ces derniers temps, le nombre de religieux qui passent par cette porte, entrent et sortent comme inculpés, est tout simplement absurde. N'y a-t-il donc pas de criminels dans ce pays? Est-ce nous, les religieux, qui devons être convoqués? L'évêque Mikaël devait venir, nous devions venir, douze prêtres du diocèse d'Aragatsotn ont dû se rendre devant les autorités d'enquête... Ma question est simple: n'y a-t-il pas d'autres crimes dans ce pays que le fait d'être prêtre? À mon sens, il s'agit clairement d'un processus qui s'inscrit dans une campagne anti-ecclésiale», a déclaré le père Movsès.

De son côté, l'évêque Natan a expliqué aux journalistes:

«Le Conseil spirituel suprême n'a pas pris de décision, il a simplement proposé une recommandation au Catholicos. La destitution relève exclusivement de la compétence du Catholicos, et personne ne peut annuler ou interférer avec une telle décision».

Le Comité d'enquête a ensuite annoncé que, dans le cadre de la procédure pénale ouverte pour non-exécution d'une décision de justice, des poursuites pénales publiques ont été engagées contre sept personnes sur la base de l'article 507, alinéa 2, du Code pénal (non-exécution ou entrave à l'exécution d'une décision judiciaire, commise en abusant de fonctions officielles ou de l'influence qui en découle).

À leur encontre, la mesure de contrôle judiciaire retenue est l'interdiction de quitter le pays.

Il n'est pas encore clair si cette nouvelle affaire pénale impliquant des religieux atteindra directement le Catholicos de tous les Arméniens. Mais une chose est certaine: cette affaire se rapproche dangereusement du trône patriarcal, car le principal acteur implicite de cette procédure est précisément le Catholicos, puisque tant la destitution de l'évêque Gevorg de son poste de primat que sa mise à l'écart ont été décidées par ses ordres directs.

(RFE/RL)

Un convoi d'aide vers une ville à majorité kurde en Syrie bloqué à la frontière turque

ANKARA — Un convoi d'aide vers Kobané, ville à majorité kurde du nord de la Syrie cernée par l'armée syrienne, a été bloqué par les autorités turques avant d'atteindre la frontière, ont dénoncé le 31 janvier des ONG et une députée turque qui accompagne le convoi, malgré l'accord annoncé la veille entre Damas et les kurdes syriens.

«Les camions attendent toujours dans un dépôt sur l'autoroute. Nous poursuivrons nos négociations aujourd'hui. Nous souhaitons qu'ils puissent passer par le poste-frontière de Mursitpinar», situé du côté turc en face de Kobané, a déclaré à l'AFP Adalet Kaya, députée du parti prokurde DEM, qui accompagne le convoi.

25 camions contenant de l'eau, du lait, des préparations pour nourrissons et des couvertures collectés à Diyarbakir, principale ville du sud-est à majorité kurde de Turquie, «n'ont pas été autorisés à franchir la frontière», a affirmé sur X la Plateforme de solidarité et de protection de Diyarbakir, qui a organisé la campagne d'aide.

«Bloquer des camions d'aide humanitaire transportant des biens de première nécessité est inacceptable, tant du point de vue du droit humanitaire que du point de vue de la responsabilité morale», a dénoncé la plateforme qui regroupe plusieurs ONG.

Plus tôt cette semaine, des habitants de Kobané avaient déclaré à l'AFP manquer de nourriture, d'eau et d'électricité, alors que la ville était submergée de personnes ayant fui l'avancée de l'armée syrienne.

Les forces kurdes ont accusé l'armée syrienne d'imposer un «siège» à Kobané.

Le poste-frontière de Mursitpinar, situé en face de Kobané, est fermé depuis 2016 par les autorités turques, qui l'ont cependant temporairement ouvert pour le passage de l'aide humanitaire dans le passé.

Le DEM, ainsi que le principal parti de l'opposition turque CHP ont conjointement appelé cette semaine à l'ouverture de Mursitpinar «pour éviter un drame humanitaire».

Les autorités turques indiquent cependant que l'aide peut passer par le poste-frontière d'Oncupinar, situé 181 km plus loin.

«Ce n'est pas juste une question de distance. Nous voulons être sûrs que l'aide parvienne à Kobané et ne soit pas redirigée ailleurs par Damas qui a instauré le siège», a affirmé Adalet Kaya.

Après des mois d'impasse et de violents combats, Damas et les kurdes syriens ont annoncé le 30 janvier un accord sur l'intégration progressive des forces et de l'administration de la zone autonome kurde au sein de l'État syrien, salué par Washington et Paris.

Kobané, séparée territorialement de la zone autonome et ville symbole de la victoire des combattants kurdes contre le groupe jihadiste État islamique, est toujours cernée par l'armée en attendant l'entrée en vigueur de l'accord.

(AFP)

Ghadir
Meat & Restaurant

Մեր ճաշարանէն ներս կը սպասարկուին միջին արեւելեան զանազան ճաշատեսակներ, օրինակ՝ մէնէիշ, պանիրով պէօրէկ, սուճուխ շաուրմա, հաւու եւ կովու միսով շաուրմա, հաւու եւ կովու միսով խորոված, մսաշոթ, չի քօֆթէ, լման հաւու խորոված, սուճուխ եւ այլ

ՀԱՍՑԷ՝
1848 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ontario M1R 2Y4

ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝
(416) 750-7404 կամ (416) 750-7400

SOUJOUKH SHAWARMA

Ունինք նայեւ թարմ, տապկուած եւ ածուխի վրայ խորոված ձուկի տեսակներ:

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseraies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauge, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

www.groupeadonis.ca

Կազմակերպութեամբ՝ ՀՅԴ «Արամ - Դրօ» Կոմիտէին
Մասնակցութեամբ՝ ՀՅԴ ԳԵՄ-ի «Արամ Մանուկեան» մասնաճիւղին
Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
135 -ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
Ազգային-յեղափոխական երգերով ելոյթ կ'ունենան՝
Սերոբ Յակոբեան եւ Գարլօ Ահարոնեան
Շաբաթ՝ 28 Փետրուար, 2026-ին
Երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Գէմպրիճի Հայ կեդրոնէն ներս
Օրուան պատգամաբեր՝ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ՝
ԸՆԿ. ԱՐՄԷՆ ՌՈՒՍՏԱՄԵԱՆ
Տոմսերը ապահովելու համար հեռաձայնել՝ (519) 502-1203
Մուտքի նուէր $100 - Փոքրեր (6-12 տարեկան) $50
Ընթրիքի սպասարկում
15 International Village Dr, Cambridge, On

ՀՅԴ
135
ԱՄԵԱԿ
ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ
Կազմակերպութեամբ՝
ՀՅԴ «Սողոմոն Թեհլիրեան» կոմիտէութեան
ՅԱՆՈՒՆ՝ ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ, ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅԻՆ
ՊԱՏԳԱՄԱԲԵՐ՝
ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ
Ընկ. Արմէն Ռուստամեան
Ուրբաթ, 27 փետրուար 2026-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին:
Հայ երիտասարդական կեդրոնի «Համազգային» թատերասրահին մէջ:
50 Hallcrown Place, Toronto Ontario
Մուտքը ազատ | Գեղարուեստական յայտագիր | Հրաւէր բոլորին

1890
ՀՅԴ 135 Ամեակ
ժողովրդային ձեռնարկ
Կազմակերպութեամբ՝
ՀՅԴ «Սիմոն Վրացեան» կոմիտէութեան
Յանուն՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի
Պատգամաբեր՝
ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ
Ընկ. Արմէն Ռուստամեան
Ազգային եւ Յեղափոխական երգերով
ելոյթ կ'ունենայ՝
Ընկ. Սերոբ Յակոբեան եւ իր նուագախումբը
Ուրբաթ, 6 Մարտ 2026-ին,
երեկոյեան ժամը 7:00-ին
Հայ Կեդրոնի «Լազարեան» Սրահէն ներս
13780 Westminster Hwy, Richmond, BC
Գեղարուեստական յայտագիր
Մուտքը Ազատ, հրաւէր բոլորին

ՅԱՆՈՒՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՆՈՒՆ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ
Հ.Յ.Դ. 135-ամեակ
ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ
Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Յ.Դ. «Սիհրան Փափազեան» եւ «Սարգիս Ճէյթլեան» կոմիտէներուն
Օրուան պատգամաբեր՝
Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ
Ընկ. Արմէն Ռուստամեան
Կիրակի 1 մարտ 2026 երեկոյեան ժամը 6-ին
Աւետիս Ահարոնեան սրահ
3401 rue Olivar-Asselin, Montréal, QC H4J 1L5
Գեղարուեստական յայտագիր
Հրաւէր բոլորին

HYBRID. POWERFUL. LUXURIOUS.
2025 NX 350H

LEXUS
EXPERIENCE AMAZING

Image shown for illustration only.

LEXUS | LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

Starting from $59,785*

3303, ch. de la Côte-de-Liesse, Saint-Laurent, QC H4N 3C2
514 747-7777, lexusgabrielstlaurent.ca

* Vehicle price reflects Manufacturer's Suggested Retail Price (MSRP) in Canadian dollars and includes delivery and destination charge of $2,205.00, A/C charge of $100.00, tire levy of $22.50 and, if leased or financed - applicable RDPRM fee of up to $48.40 and PPSA service fee of up to $4.00 (varies by lease/loan/term/province), the luxury surcharge (if, and where applicable) that your selling dealer may apply to the final negotiated vehicle price, and dealer fees of up to $695.00. GST, QST, insurance, and license are not included. Conditions apply. Contact Lexus Gabriel St-Laurent for more information.

Hovsep Dadaghlian
Avocat • Lawyer

H | D

hovsepd.avocat@outlook.com

T: 514-839-3861
F: 438-818-7623

4498 Desserte Sud
Autoroute 440 Ouest
Laval, Québec, H7T 2P7

horizon
HEBDOMADAIRE ARMÉNIEN
VOL. 31 No. 39-40 (1579-80) 9-16 FÉVRIER 2025

Cinq représentants de l'Arménie aux Olympiques d'hiver

EREVAN—Cinq représentants arméniens participeront aux XXVe Jeux olympiques d'hiver qui se dérouleront à Milan et Cortina d'Ampezzo du 6 au 22 février.

Cette information a été communiquée par le ministère des Sports, des Sports et des Loisirs. L'Arménie sera représentée par les skieurs Mikael Mikaelyan et Katya Galstyan, le skieur alpin Harutyun Harutyunyan, ainsi que par le couple de patineuses artistiques Karina Akopova et Nikita Rakhmanin.

Le couple Karina Akopova et Nikita Rakhmanin sera le porte-drapeau de l'Arménie lors de la cérémonie d'ouverture officielle des Jeux. Ils ont décroché la première qualification olympique pour le patinage artistique en couple depuis l'indépendance de la République d'Arménie.

Les XXVe Jeux olympiques d'hiver proposeront 116 épreuves médaillées. Les compétitions se dérouleront dans 16 disciplines sportives.

Les patineurs artistiques seront les premiers à entrer en compétition. Leur épreuve de qualification du programme court est prévue le 6 février. Celle du programme libre aura lieu le 8 février.

Le 7 février, la skieuse Katya Galstyan participera au skiathlon de 20 km (classique/libre), et le 12 février à l'épreuve de 10 km (libre).

Le 8 février, Mikael Mikaelyan participera au skiathlon de 20 km (classique/libre), et le 13 février à l'épreuve de 10 km (libre).

Le skieur alpin Harutyun Harutyunyan participera au slalom géant le 14 février et à la descente le 16 février.

Les XXVe Jeux olympiques d'hiver proposeront 116 épreuves médaillées. Les compétitions se dérouleront dans 16 disciplines sportives.

(Armenews)

Nouveau retard dans la rédaction de la nouvelle Constitution arménienne

EREVAN—Un groupe de travail nommé par le gouvernement ne parviendra pas à rédiger dans les prochains mois une nouvelle Constitution arménienne exigée par l'Azerbaïdjan, a déclaré le 30 janvier l'un de ses membres.

La modification de la Constitution arménienne actuelle est la principale condition préalable posée par l'Azerbaïdjan pour signer le traité de paix arméno-azerbaïdjanais paraphé à Washington en août. Bakou souhaite spécifiquement que Erevan supprime le préambule constitutionnel qui mentionne la déclaration d'indépendance de l'Arménie de 1990, qui cite à son tour une loi d'unification de 1989 adoptée par les organes législatifs de l'Arménie soviétique et de l'oblast autonome du Haut-Karabagh. La seule façon légale d'y parvenir est d'adopter une nouvelle constitution par référendum.

Tout en rejetant publiquement cette condition préalable et en insistant sur le fait que cette référence ne constitue pas une revendication territoriale à l'égard de l'Azerbaïdjan, le Premier ministre Nikol Pashinian s'est engagé à promulguer une nouvelle constitution. Il a déclaré en septembre qu'elle serait soumise à un référendum après les prochaines élections générales arméniennes prévues en juin 2026.

La nouvelle constitution doit être rédigée par le Conseil de réforme constitutionnelle présidé par le ministre de la Justice, Srbuhi Galian. Ce dernier a déclaré en novembre que le texte serait prêt «d'ici mars».

Artur Sakunts, militant des droits de l'homme siégeant au conseil, a insisté sur le fait que le délai fixé par M. Galian ne serait certainement pas respecté. M. Sakunts a déclaré au service arménien de RFE/RL qu'il pensait que le processus de rédaction ne serait pas terminé avant les élections de juin. M. Galian s'était déjà engagé en avril dernier à accélérer le processus.

M. Sakunts a déclaré que cet organe, dominé par des représentants de l'État, n'avait pas encore discuté des chapitres clés de la future constitution relatifs aux pouvoirs exécutif et judiciaire. Il n'a pas non plus abordé jusqu'à présent la question épineuse de la déclaration de 1990, a ajouté le militant.

Pashinian a déclaré l'année dernière que la déclaration qui suscite le mécontentement de Bakou ne devait pas être mentionnée dans la nouvelle constitution. Depuis, il continue de nier avoir cédé à la pression azerbaïdjanaise.

Les groupes d'opposition arméniens ont rejeté ces assurances et se sont engagés à faire échouer la modification de la constitution souhaitée par Pashinian. Ils affirment que ses concessions unilatérales continues ne font qu'encourager le président azerbaïdjanais Ilham Aliyev à imposer davantage d'exigences à l'Arménie et ne permettront pas d'instaurer une paix véritable.

(RFE/RL)

Résister au monde tel qu'il va

PAR HAROUT MARDIROSSIAN

Le monde selon Trump, Poutine, Erdogan, Netanyahu, Khamenei ou Aliev fait peur. Un monde où la loi du plus fort s'impose au mépris de la volonté des peuples, de leurs histoires et de leurs droits. Un monde où il suffit de menacer la planète entière d'une guerre, d'augmenter les droits de douanes, de bombarder un État indépendant pour faire main basse sur les richesses pétrolières du Vénézuéla, les richesses minières du Groenland, les terres rares d'Ukraine, ou les mines d'or d'Artsakh. L'état de ce monde doit tous nous faire réfléchir, et nos dirigeants en premier, à notre propre attitude à l'égard de ces régimes liberticides et impérialistes. Martin Luther King avait dit: «A la fin, nous nous souviendrons non pas des mots de nos ennemis, mais des silences de nos amis».

Et c'est vrai que le silence complice des démocraties européennes a une large responsabilité dans le monde tel qu'il va. Exemple: en laissant prospérer depuis 15 ans un dictateur comme Aliev, en ne le condamnant pas, en ne le sanctionnant pas, en ne le privant pas d'armes, en continuant de commercer avec lui lorsqu'il a attaqué l'Arménie et l'Artsakh, lorsqu'il a mis en place un blocus pendant 9 mois pour affamer les artsakhiotes, lorsqu'il a procédé au nettoyage ethnique de l'Artsakh et de ses 120 000 habitants, elles ont démontré que la force était payante face à la lâcheté. Au mieux, pour se donner bonne conscience, ces démocraties font des discours pleins de bons sentiments et promettent un peu d'aide humanitaire. Au pire, elles tournent la tête et elles parlent de paix et de prospérité future, tout en sachant qu'elle ne viendra pas.

Mais le pire du pire dans ce monde ubuesque, c'est quand ces puissants dictateurs exigent de leurs victimes elles-mêmes, qu'elles se repentent des crimes qui ont été commis contre elles. C'est le cas avec l'Arménie.

Au nom d'une paix hypothétique avec les tenants d'une idéologie visant à l'annihilation des arméniens, on lui demande de ne plus parler de l'Artsakh, de ne plus peindre l'Ararat, de ne plus évoquer le Génocide des arméniens, de ne plus parler de poursuites judiciaires internationales contre le clan Aliev. Et le pouvoir en place, incarné par le Premier ministre, non seulement l'accepte sans sourciller, mais se fait surtout l'apôtre de cette politique de l'oubli et du silence dans ce qu'il appelle «l'idéologie de l'Arménie réelle».

Cela va même au-delà, car désormais quiconque s'oppose à cette politique est considéré comme un ennemi de l'État pouvant remettre en cause sa sécurité nationale. Cela va du Catholicos de tous les Arméniens, aux partis politiques d'opposition, aux anciens Présidents, à des blogueurs, des journalistes, des sportifs ou des citoyens lambda. Ce qui leur est promis, c'est la prison, la confiscation de leurs biens, la perte de leur emploi. Une politique de la peur destinée à obtenir le consentement par la force. Ce n'est donc pas étonnant que la Turquie via son ministre des Affaires étrangères ait annoncé clairement son soutien à Nikol Pachinian pour les prochaines élections législatives qu'il doit gagner quoi qu'il en coûte pour poursuivre cette politique. Gageons que le peuple arménien puisse donner tort à la Turquie, s'il arrive à surpasser la politique de la peur.

Et il faudrait, si on écoute les satrapes du pouvoir arménien en France, que la Diaspora arménienne, elle aussi, se mette à l'unisson du gouvernement arménien, se taise et mette de côté la Cause arménienne?

Mais pour la première fois, une diaspora, en l'occurrence en France, a le pouvoir démocratique de dire NON à cette politique mortifère, NON à l'abandon de la Cause arménienne, NON au monde où le panturquisme veut vassaliser l'Arménie avec un silence complice. Pour cela, il faudra les 6, 7 et 8 février prochain(*) être «Unis pour l'Arménie» et le montrer le plus largement possible pour défendre une Arménie forte et indépendante qui avance dans ce monde la tête haute, fière de son Histoire, de sa culture et de son peuple.

(éditorial de France-Arménie Février 2026)

*) Les 6, 7 et 8 février aura lieu le premier scrutin des représentants des personnes physiques pour le Conseil de coordination des organisations arméniennes de France (CCAF), ce qui soulignera la légitimité représentative du conseil chez les instances étatiques de la France.

Accusations contre sept religieux à la veille du Synode épiscopal en Autriche: interdiction de quitter le pays

On a appris le 31 janvier que six évêques du Saint-Siège d'Etchmiadzine et un prêtre ont été placés sous le statut d'inculpés. L'information a été rendue publique par l'avocat Ara Zohrabyan, qui a précisé que les évêques sont accusés d'entrave à l'exécution d'une décision de justice. Cette décision concerne l'évêque Gevorg Saroyan, ancien primat du diocèse de Masis, qui a été déclaré déchu de ses fonctions il y a trois jours par décision du Catholicos.

Aujourd'hui, les évêques Makar, Hovnan, Natan, Haïkazoun, Mouchegh et Vahan, ainsi que le père Movsès, ont été convoqués au Comité d'enquête. Tous ont été formellement inculpés, et une mesure de contrôle judiciaire leur a été imposée: interdiction de quitter le territoire.

Après son interrogatoire, l'évêque Makar n'a pas livré beaucoup de détails sur l'affaire, mais il a affirmé que la décision du Catholicos n'est pas susceptible de contestation. Il faisait référence au fait que l'évêque Gevorg, après avoir été démis de ses fonctions, avait contesté cette décision en justice. Le tribunal avait ordonné sa réintégration comme primat du diocèse, et les évêques du Saint-Siège sont désormais accusés d'avoir entravé l'exécution de cette décision. L'entrave consisterait, selon l'accusation, dans le fait que, suite à une réunion du Conseil spirituel suprême, l'évêque Gevorg a été déclaré déchu par une nouvelle décision du Catholicos.

«Je ne peux pas parler de ces éléments, car on m'a interdit de m'exprimer, je ne sais pas pourquoi. Je ne peux pas commenter l'affaire. Personnellement, je n'aurais jamais saisi un tribunal, car nous avons fait vœu d'obéissance inconditionnelle au Catholicos de tous les Arméniens, quel qu'il soit. Nous devons nous soumettre et respecter ce vœu. Notre statut est fondé sur un engagement sacré, pris devant Dieu, devant le Saint-Siège d'Etchmiadzine et devant notre nation», a déclaré l'évêque Makar Hakobyan aux journalistes.

Les avocats des religieux estiment que toute cette procédure vise à faire échouer le synode épiscopal prévu en Autriche à la mi-février, en empêchant les membres du Conseil spirituel suprême de quitter le pays. L'avocate Armine Fanyan a déclaré devant le Comité d'enquête:

«Nous pensons que l'objectif est de saboter la réunion des évêques, car les membres du Conseil spirituel ont été immédiatement convoqués avec le statut d'inculpés, ce qui est extrêmement rare. En pratique, on leur interdit de sortir du territoire de la République d'Arménie, ce qui constitue un obstacle direct à leur participation à ce synode».

Les religieux convoqués jugent cette affaire pénale absurde. Parmi eux figure également le père Movsès, secrétaire du Conseil spirituel suprême, chargé de rédiger les procès-verbaux des réunions. Il affirme ne pas comprendre pourquoi il est lui aussi impliqué.

«On m'a convoqué en tant qu'inculpé. Je suis le secrétaire du Conseil spirituel suprême, je m'occupe uniquement du secrétariat. Je ne prends pas de décisions. Je ne peux pas donner de détails en raison du secret de l'instruction. Mais je

Suite à la page **F2**

Le directeur du département des transports d'Erevan inculpé

EREVAN—Le directeur du département des transports de la municipalité de la capitale arménienne, Vazgen Harutyunyan, a été inculpé et suspendu de ses fonctions rapporte Hetq.am le 1er février.

Des poursuites pénales ont été engagées contre le directeur du département des transports de la municipalité de Yerevan, Vazgen Harutyunyan. Une mesure conservatoire a été prise et ses fonctions ont été suspendues.

«Le Comité d'enquête n'a pas révélé le nom de la personne inculpée, mais la porte-parole Kima Avdalyan a déclaré qu'une décision de poursuites avait été prise contre un fonctionnaire de la municipalité de Yerevan. Plus précisément, lors de l'enquête préliminaire relative à la procédure pénale engagée pour manquement à l'obligation d'exécuter un acte judiciaire ou entrave à son exécution, des poursuites pénales ont été engagées contre une personne et une interdiction de séjour ainsi qu'une suspension de ses fonctions ont été prononcées à titre conservatoire. Nos sources indiquent que l'incident est lié au défaut de publication d'un appel d'offres et au non-respect de la décision du tribunal» précise Hetq.am.

(Armenews)

Le complexe cuivre-molybdène de Zanguezour a payé deux fois moins d'impôts en 2025

EREVAN—Les impôts versés l'an dernier par le combinat cuivre-molybdène de Zanguezour ont diminué de près de moitié par rapport à 2024, en raison d'un important paiement anticipé effectué en 2024 au budget de l'État. Ce paiement anticipé dépassait de 19,5 milliards de drams le montant des obligations fiscales et n'a pas été pris en compte dans les impôts de 2025, a indiqué le combinat en réponse écrite à une question de «Azatutyun».

La semaine dernière, le Comité des recettes publiques avait publié la liste des 1 000 plus grands contribuables. Le combinat cuivre-molybdène de Zanguezour, qui occupait la première place les années précédentes, a reculé à la troisième position, réduisant presque de moitié le montant de ses impôts versés : alors que l'entreprise avait transféré 102 milliards de drams au budget de l'État en 2024, ce chiffre s'est élevé à 52,1 milliards l'an dernier.

Le combinat a également précisé que les indicateurs fiscaux de 2025 ont été négativement affectés par une baisse temporaire de la production, liée à «des problèmes concernant les relations de travail au sein de l'entreprise». Il s'agit des grèves lancées au début de l'année dernière par un groupe de travailleurs sur le site minier, réclamant une amélioration des conditions de travail.

Parallèlement, le ZPMC soulève la question de l'extension du site minier afin d'assurer la stabilité à long terme des indicateurs économiques. «À mesure que l'exploitation à ciel ouvert s'approfondit, la teneur moyenne en métaux du minerai diminue et le volume des travaux de découverte augmente, ce qui entraîne naturellement une hausse des coûts de production, avec les conséquences économiques qui en découlent», ont expliqué les responsables de l'entreprise, soulignant comme priorité la mise en œuvre du programme visant à porter le volume annuel de traitement du minerai à 30 millions de tonnes.

(RFE/RL)

ACCUSATIONS ...

suite de la page **F1**

dois constater une chose: ces derniers temps, le nombre de religieux qui passent par cette porte, entrent et sortent comme inculpés, est tout simplement absurde. N'y a-t-il donc pas de criminels dans ce pays? Est-ce nous, les religieux, qui devons être convoqués? L'évêque Mikaël devait venir, nous devions venir, douze prêtres du diocèse d'Aragatsotn ont dû se rendre devant les autorités d'enquête... Ma question est simple: n'y a-t-il pas d'autres crimes dans ce pays que le fait d'être prêtre? À mon sens, il s'agit clairement d'un processus qui s'inscrit dans une campagne anti-ecclésiale», a déclaré le père Movsès.

De son côté, l'évêque Natan a expliqué aux journalistes:

«Le Conseil spirituel suprême n'a pas pris de décision, il a simplement proposé une recommandation au Catholicos. La destitution relève exclusivement de la compétence du Catholicos, et personne ne peut annuler ou interférer avec une telle décision».

Le Comité d'enquête a ensuite annoncé que, dans le cadre de la procédure pénale ouverte pour non-exécution d'une décision de justice, des poursuites pénales publiques ont été engagées contre sept personnes sur la base de l'article 507, alinéa 2, du Code pénal (non-exécution ou entrave à l'exécution d'une décision judiciaire, commise en abusant de fonctions officielles ou de l'influence qui en découle).

À leur encontre, la mesure de contrôle judiciaire retenue est l'interdiction de quitter le pays.

Il n'est pas encore clair si cette nouvelle affaire pénale impliquant des religieux atteindra directement le Catholicos de tous les Arméniens. Mais une chose est certaine: cette affaire se rapproche dangereusement du trône patriarcal, car le principal acteur implicite de cette procédure est précisément le Catholicos, puisque tant la destitution de l'évêque Gevorg de son poste de primat que sa mise à l'écart ont été décidées par ses ordres directs.

(RFE/RL)

Un convoi d'aide vers une ville à majorité kurde en Syrie bloqué à la frontière turque

ANKARA — Un convoi d'aide vers Kobané, ville à majorité kurde du nord de la Syrie cernée par l'armée syrienne, a été bloqué par les autorités turques avant d'atteindre la frontière, ont dénoncé le 31 janvier des ONG et une députée turque qui accompagne le convoi, malgré l'accord annoncé la veille entre Damas et les kurdes syriens.

«Les camions attendent toujours dans un dépôt sur l'autoroute. Nous poursuivrons nos négociations aujourd'hui. Nous souhaitons qu'ils puissent passer par le poste-frontière de Mursitpinar», situé du côté turc en face de Kobané, a déclaré à l'AFP Adalet Kaya, députée du parti prokurde DEM, qui accompagne le convoi.

25 camions contenant de l'eau, du lait, des préparations pour nourrissons et des couvertures collectés à Diyarbakir, principale ville du sud-est à majorité kurde de Turquie, «n'ont pas été autorisés à franchir la frontière», a affirmé sur X la Plateforme de solidarité et de protection de Diyarbakir, qui a organisé la campagne d'aide.

«Bloquer des camions d'aide humanitaire transportant des biens de première nécessité est inacceptable, tant du point de vue du droit humanitaire que du point de vue de la responsabilité morale», a dénoncé la plateforme qui regroupe plusieurs ONG.

Plus tôt cette semaine, des habitants de Kobané avaient déclaré à l'AFP manquer de nourriture, d'eau et d'électricité, alors que la ville était submergée de personnes ayant fui l'avancée de l'armée syrienne.

Les forces kurdes ont accusé l'armée syrienne d'imposer un «siège» à Kobané.

Le poste-frontière de Mursitpinar, situé en face de Kobané, est fermé depuis 2016 par les autorités turques, qui l'ont cependant temporairement ouvert pour le passage de l'aide humanitaire dans le passé.

Le DEM, ainsi que le principal parti de l'opposition turque CHP ont conjointement appelé cette semaine à l'ouverture de Mursitpinar «pour éviter un drame humanitaire».

Les autorités turques indiquent cependant que l'aide peut passer par le poste-frontière d'Oncupinar, situé 181 km plus loin.

«Ce n'est pas juste une question de distance. Nous voulons être sûrs que l'aide parvienne à Kobané et ne soit pas redirigée ailleurs par Damas qui a instauré le siège», a affirmé Adalet Kaya.

Après des mois d'impasse et de violents combats, Damas et les kurdes syriens ont annoncé le 30 janvier un accord sur l'intégration progressive des forces et de l'administration de la zone autonome kurde au sein de l'État syrien, salué par Washington et Paris.

Kobané, séparée territorialement de la zone autonome et ville symbole de la victoire des combattants kurdes contre le groupe jihadiste État islamique, est toujours cernée par l'armée en attendant l'entrée en vigueur de l'accord.

(AFP)

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Դաշնակցութիւն – Ինչպէ՞ս բնութագրել քեզ մէկ բառով

Լրատուութեան մը ընթացքին անցորդներուն ուղղուած հարցումը յամեցաւ մտքիս մէջ։ Մէ՞կ բառով։ Եւ բառերը սկսան կուտակուիլ, հրմշտկել զիրար։ Զգացի, թէ որքա՛ն դժուար հարցում էր, որ կը տրուէր։

Եւ ահա առաջին բառը, որ կը ծեծէ ուղեղիս բջիջները, ***կի՛րք****ն է։ Մանկութենէս ապրած ըլլալով Դաշնակցութեան շունչին տակ, վկան ըլլալով ամենէն առաջ ծնողքիս ապրումներուն ու գործունէութեան, ապա արդէն աւելի քան 62 տարի ինքս գտնուելով անոր շարքերուն մէջ, կ՚անդրադառնամ, որ, այո՛, ան կիրք մըն է, չմարող կիրք մը, որ իմաստ կու տայ կեանքիս, նպատա՛կ, առանց որուն չեմ գիտեր ինչպէ՛ս պիտի ապրած ըլլայի։ Զիս զգաստ կը պահէ միշտ, թոյլ չի տար որ ծուլանամ, յոգնիմ...*

Եւ անմիջապէս ուրիշ բառ մը կը ցցուի առջեւս՝ ***ապրելակե՛րպ****։ Արդարեւ մենք մեր կեանքը տարբեր ձեւով ապրեր ենք ու կը շարունակենք ապրիլ։ Երբ կը բաղդատեմ մեր կեանքը ոչ միայն անկուսակցականներու այլեւ մանաւանդ մեզ շրջապատող ոչ հայ մեր գործակիցներուն կամ դրացիներուն կեցութեան, հետապնդած վայելքներուն եւ անոնց մտմտուքներուն հետ, չեմ կրնար չտեսնել տարբերութիւնը։ Մարդկօրէն մտածելով, գուցէ անոնցն է ճիշտը, սակայն մեզը նոյնը չի՛ կրնար ըլլալ, երբ Դաշնակցութեան կը պատկանինք։*

Եւ բնականաբար երրորդ բառը ***ըմբռնո՛ւմն*** *է։ Եւ ի հարկէ Դաշնակցութիւնը ըմբռնում մըն է, ըմբռնում մըն է,* ***հաւատամք*** *մը,* ***միտք*** *մը, ոչ միայն սեփական կեանքի, այլեւ յատկապէս հաւաքական կեանքի։ Այդ կեանքի պատկերացում մը՝ հիմնուած համամարդկային, մարդկայի՛ն սկզբունքներու վրայ, որոնք պատմութեան սկիզբէն ի վեր կ՚երեւի այս մոլորակի բնակչութիւնը բաժնած են տէրերու եւ ստրուկներու, շահագործողներու եւ շահագործուողներու, ենթարկուողներու եւ չենթարկուողներու։ Ուրիշ եւ* ***յեղափոխականութիւն****ը, որ կրնանք համարել բնութագրման ուրիշ բառ մը, որ կուսակցութեան եռամաս անուան երկրորդ մասին հիմքն է։ Առանց յեղափոխականութեան չկայ Դաշնակցութիւն։*

Քանի որ անուան մասին է խօսքը, նշեմ նաեւ ***հայկականութիւն****ը կամ* ***հայութիւն****ը, որ այս կուսակցութեան էութիւնն իսկ է, ծնունդին պատճառը, գործունէութեան առանցքը։ Հայութե՛ան իրավիճակի բարեփոխութեան համար գոյութիւն առաւ Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը, եւ կ՚ապրի ահա 135 տարիէ ի վեր ու աւելի՝ միշտ նոյն նպատակով, ինչքան ալ փոխուեցաւ մեր ազգի կեանքը Աղէտին, հայրենակերտման, խորհրդայնացման ու վերանկախացման ի հետեւանք, եւ ինչքան ալ իր զինանշանի երեք խորհրդանիշերը՝ թուրը, բահն ու փետուրը, տարբեր կարեւորութիւն ստացան տարբեր ժամանակներու։*

Վերեւի նշուած բառերը զիս կ՚առաջնորդեն մէկ այլ բառի՝ ***ժառանգորդութեան****, որ Դաշնակցութիւնը կը դարձնէ շարունակողը մեր պատմութեան սխրանքները իրագործած Մաշտոցներուն, Մամիկոնեաններուն, Դաւիթ Բեկերուն եւ միւս յանդուգններուն, որոնք նուիրուեցան ազգի ինքնութեան պաշտպանութեան ու պահպանման։ Անոնց* ***ոգի****ն էր,* ***նուիրումն*** *ու* ***անձնուիրումը****, – ահա ուրիշ բառեր, – որոնք վերապրեցան Դաշնակցութեան ընդմէջէն՝ փոխանցուելու համար իրերայաջորդ սերունդներու։*

Այդ փոխանցումը, սակայն, կարելի եղաւ շնորհիւ ***երկարակեցութեան****, – 135 տարին կարճ ժամանակ չէ կուսակցութեան մը կեանքին համար, – որ հիմնուած էր, է՛, մէկ կողմէ* ***կազմակերպուածութեան****, միւս կողմէ* ***անվհատութեան*** *վրայ։ Այս երկու բառերն ալ կրնան լիուլի բնութագրել Դաշնակցութիւնը։ Կազմակերպուածութեան բացակայութիւնն էր, որ օրին մղեց մեր հիմնադիրները ստանձնելու յեղափոխականները ի մի բերելու ծանր ու դժուարին առաքելութիւնը։ Իսկ անվհատութիւնը ապահովեց շարունակականութիւնը, հակառակ մեզ ջլատելու, պառակտելու, յուսահատեցնելու բոլոր փորձերուն, որոնք պարբերաբար սպառնացին ոչ միայն մեր, այլեւ մեր ժողովուրդի ալ գոյատեւման։ Բայց* ***յոյս****ը ապրեցաւ, ապրեցուց մեզ։*

Չեմ ուզեր երբեք ձգել այն տպաւորութիւնը որ սխալներ չգործուեցան, շեղումներ չեղան, վրիպումներ չպատահեցան, սակայն ***վերապրումը*** *գերակշռեց, ու Դաշնակցութիւնը գործեց ու մեզ ալ գործի լծեց տեւաբար։*

Չեմ ալ ուզեր ուրիշ թիւր տպաւորութիւն մը ստացուի, թէ այն բոլոր բառերը որոնցմով կրնայ բնութագրուիլ մեր կուսակցութիւնը, միայն ի՛ր մենաշնորհն են, ու հայ կեանքը զուրկ եղաւ այլ կուսակցութիւններէ, – ի՞նչ աղէտ պիտի ըլլար եթէ չըլլային ուրիշներ ալ, – սակայն կ՚ուզեմ վստահեցնել, որ բոլոր այդ բառերը, որոնք այստեղ յիշուեցան, որոնցմով յատկանշուեցաւ կուսակցութիւնը, կը տանին այն միակ բառին, որ ամբողջովին կը բնութագրէ զինք. այդ բառն է՝

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ։

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ
«Դրօշակ», յունուար 2026

Voyages HAIG Travel
Զեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676
ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ
*Նոր Հասցէ՝
Voyages Haig Travel
4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2
PERMIS DE QUÉBEC
Tel: + 1 514-284-7676
Email info@haigtravel.ca

CAMAM
3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc, H4J 1L5
397, boul. des Prairies, Laval, Qc, H7N 2W6
45 Hallcrown Place, Willowdale, On, M2J 4Y4
To donate online www.camam.org

Ghadir Meat & Restaurant
T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

METRAS Shipping and Forwarding Inc.
Vahram Pirjanian
President
2175 Sheppard Ave. East, Suite 215, Toronto
Ontario Canada M2J 1W8
Tel: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
cell: 416-574-6704
info@MetrasShipping.com
www.MetrasShipping.com

416.918.3615 CALL ME IT'S THAT SIMPLE
AnnieVarbed@gmail.com | www.AnnieVarbedian.com
Sutton #1 RESIDENTIAL TOP PERFORMING PRODUCER
BUY SELL INVEST
Sutton Group Admiral Real Inc., Brokerage
Independently Owned And Operated
Office: 416.739.7200 | Fax: 416.739.9367
1206 Centre St. Thornhill, On. L4j 3m9

ARZ fine foods
The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989
Website: arzfinefoods.com
Email: info@arzfinefoods.com
Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E,
Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-5084
Mississauga Location
720 Bristol Rd W,
Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan
T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895
haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com
Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga, ON L4Z 2C3 CANADA
ARARAT

hearing aid source
Andre Ayvazyan HIS B.AS
andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)
Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gabriel Chahinian
Broker
647-580-5818
Gary(Giro)Chahinian
President, Broker of Record
416-258-8892

I·D·A
Part of the Rexall family of pharmacies.
Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian
Cassandra Pharmacy Inc.
2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2
Tel. : 416.449.2040
Fax : 416.449.2048

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՌԱՊԱՆ
Middle Eastern Pizza
Lahmajoun
ARSEN DABBAGHIAN
25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8
Tel: 416.285.7164

1920 թուականի գաղտնի փաստաթուղթը կը բացայայտէ Թուրքիոյ ծրագիրները, ինչպէս այսօր, այնպէս ալ այն ժամանակ՝ վերացնել Հայաստանը

Վերջին ամիսներուն բազմիցս յղումներ կը կատարուին Թրքագէտ, դոկտոր Ռուբէն Սաֆրաստեանի 2019 թուականին Երեւանի մէջ հրատարակուած կարեւոր հայերէն գիրքին՝ «Մուսթաֆա Քեմալ. պայքարը Հայաստանի Հանրապետութեան դէմ 1919-1921 թուականներին» խորագրեալ։

Գիրքը ներկայիս յատուկ ուշադրութեան կիզակէտ դարձաւ այն պատճառով, որ արժէքաւոր այլ տեղեկութիւններու շարքին կը ներկայացնէ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնակատար Ահմետ Մուհթարի կողմէ 8 նոյեմբեր 1920-ին Արեւելեան ռազմաճակատի (Հայաստանի սահման) բանակի գլխաւոր հրամանատար Քեազիմ Քարաբեքիրին ուղարկուած ծածկագրուած հեռագիրին բովանդակութիւնը։ Այս փաստաթուղթը առաջին անգամ հրապարակուած է Պոլսոյ մէջ, 1960 թուականին, Քարաբեքիրի «Մեր անկախութեան պատերազմը» գիրքին մէջ։

Դոկտոր Սաֆրաստեանի համաձայն, այս փաստաթուղթը կ՚արտացոլացնէ Թուրքիոյ նախագահ Մուսթաֆա Քեմալի (հետագային նշանաւոր իբրեւ Աթաթուրք) գիրքորոշումը եւ չէր կրնար գրուիլ առանց անոր յատուկ ցուցումներուն եւ հաստատման։ Մուհթարը նշած է, որ՝ «Այս գաղտնի հրամանը կը պարունակէ (թրքական) կառավարութեան իրական նպատակը»։ Ատոր կողքին, Քեմալը 1920 թուականի փետրուար 5-ին ծածկագիր հեռագիր յղած է Քարաբեքիրին՝ հրահանգելով անոր նախապատրաստուիլ Հայաստանի վրայ յարձակումի։

Այս պատմական փաստաթուղթին արժէքն այն է, որ 1920-ին թրքական կառավարութեան թշնամական դիրքորոշումը զարմանալիօրէն նման է անոր ներկայի դիրքորոշման՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նկատմամբ։ Ապշեցուցիչ զուգահեռներ կան այն մասին, թէ Թուրքիան ինչպէ՛ս Հայաստանը կը դիտարկէր անցեալին եւ ինչպէս կը վերաբերի այսօր։ Նման բաղդատական վերլուծում մը կարեւոր է նաեւ հասկնալու համար մտածելակերպը Ատրպէյճանի ղեկավարութեան, որ Թուրքիոյ «կրտսեր գործընկերն» է։ Գաղտնի փաստաթուղթը անմիջականօրէն կ՚առնչուի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետեւողական ջանքերուն՝ «Խաղաղութեան պայմանագիր» ստորագրելու նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ՝ այն համոզմամբ, թէ նման թուղթի կտոր մը կրնայ կանխել Ատրպէյճանի յարձակումը Հայաստանի վրայ։

Բազմաթիւ վախազդու զուգահեռներ նկատելի են 1920 թուականին գրուածին եւ այսօր տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն միջեւ։ Յատուկ կերպով կ՚ընդգծեմ թրքական գաղտնի փաստաթուղթին այն հատուածները, որոնք մեր օրերուն եւս նոյնքան չարագուշակ են.

«Կասկած չկայ, որ Հայաստանի զինադադարի առաջարկը այս պահուն, երբ ան մեկուսացուած է թէ՛ արեւմտեան, թէ՛ արեւելեան աշխարհներէն, նպատակ ունի խուսափիլ վրայ հասնող աղէտէն։ Հազիւ զօրացած՝ Հայաստան բնականաբար պիտի աշխատի իրականացնել Սեւրի պայմանագիրով իր վրայ դրուած Արեւելքի հետ մեր կապը խզելու պարտականութիւնը, ինչպէս նաեւ յոյներուն հետ միասին պիտի վտանգէ մեր կեանքն ու զարգացումը։ Անկարելի է, որ Հայաստանը, որ կը գտնուի մեծ իսլամական շրջանակի կեդրոնը, այդ դաժան ժանտարմի պարտականութենէն սրտի համոզմունքով հրաժարի եւ որոշէ իր բախտը լիովին կապել Թուրքիոյ եւ իսլամութեան հետ։ Այդ պատճառով բացարձակ անհրաժեշտութիւն է, որ Հայաստանը քաղաքականապէս ու նիւթապէս մէջտեղէն վերցուի։ Ասոր հետ մէկտեղ, քանի որ այդ նպատակի իրականացումը կախեալ է մեր հզօրութեան ընձեռած կարելիութենէն եւ ընդհանուր քաղաքական իրադրութեան բարենպաստ ըլլալէն, ապա անհրաժեշտ է վերեւ նշուած կարեւոր նախապայմաններու համաձայնեցուած նախապատրաստութիւն։ Անկէ կը բխի, որ քննարկման առարկայ չի կրնար ըլլալ հայերուն հետ պարզ զինադադարի համաձայնութեան մը իբրեւ արդիւնք մեր ետ քաշուելը։ Հայերուն փոխանցուող զինադադարի հիմնադրոյթները ուղղուած պիտի ըլլան ոչ թէ Հայաստանէն դուրս գալուն, այլ՝ հայերը մոլորեցնելուն եւ Եւրոպայի նկատմամբ խաղաղասէր երեւալուն։ Սակայն իրականութեան մէջ արդիւնքը պիտի ըլլայ մեր նպատակի աստիճանական նախապատրաստութեան ու հասունացման համար անհրաժեշտ նախապայմաններու ստեղծումը։

«Ներկայիս բացարձակ անհրաժեշտութիւն է զօրացրել հայկական բանակը եւ բռնագրաւել անոր զէնքը՝ այդպիսով կարելիութիւն չտալով, որ վերականգնի անոր ռազմական կառոյցը։ Երկաթուղիները հսկողութեան տակ պահելու եւ իսլամ բնակչութեան իրաւունքները պաշտպանելու պատրուակով անհրաժեշտ է մեր ռազմական հսկողութիւնը հաստատել Հայաստանի ողջ տարածքին վրայ եւ այդպիսով մեր ձեռքին մէջ պահել Թուրքիան Ատրպէյճանին կապող բոլոր ուղիները։ Վերոնշեալ նպատակը պէտք է իրականացնել քողարկուած ու փափուկ ձեւով՝ ինչպէս խաղաղութեան պայմանագրի բովանդակութեան, այնպէս ալ անոնցմէ բխող գործողութիւններուն մէջ՝ հայերուն համար մնայուն կերպով խաղաղասէր երեւելու պայմանով։

«Ընդունումը սահմանին վերաբերեալ հանրաքուէ կատարելու սկզբունքին, որ կը հանդիսանայ առաջին կէտը այսօր ձեզի ուղարկուած զինադադարի համաձայնագիրին, զոր պէտք է փոխանցէք Հայաստանի կառավարութեան, կը բխի Հայաստանի հետ սահմաններու վերջնական որոշումը խոչընդոտելու ձգտումէն։ Կրնաք ժամանակաւորապէս ընդունիլ Պրեստ Լիթովսքի սահմանագիծը, քանի որ նպատակ դրուած է այդ հարցին մէջ հայերուն ձեռքէն նախ եւ առաջ սահմանի վերաբերեալ գրաւոր առաջարկ ստանալ եւ այդպիսով խոչընդոտել բանակցութիւններու փակուղի մուտքը։ Սակայն անհրաժեշտ է յարատեւ միջամտութեան համար հող նախապատրաստել՝ սահմանի միւս կողմը մնացող իսլամ փոքրամասնութեան իրաւունքները պաշտպանելու պատրուակով։ Պայմանագիրին մէջ պէտք է ներառել կէտեր, որոնք պիտի ապահովեն կարելի եղածին չափ արագ թշնամիին ձեռքէն զէնքի բռնագրաւումը եւ անոր բանակի զօրացրումը։ Անհրաժեշտ է յատուկ ջանքեր գործադրել քայլ առ քայլ տարածաշրջանի թուրքերը զինելու եւ ազգային զինուած ուժեր ստեղծելու ուղղութեամբ։ Անոնք իրարու պիտի կապեն Արեւելքն ու Արեւմուտքը եւ Ատրպէյճանը դարձնեն ինքնուրոյն թրքական պետութիւն»։

Կան շարք մը մտահոգիչ նմանութիւններ 1920-ի թրքական փաստաթուղթին մէջ արտայայտուած թշնամական մտադրութիւններուն եւ այսօրուան իրավիճակին միջեւ.

1.- Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ ստորագրուելիք «Խաղաղութեան պայմանագիրը» չի խանգարեր նախագահ Ալիեւը իր բազմիցս յայտարարած մտադրութիւնը իրականացնելէ՝ ներխուժելու եւ գրաւելու ամբողջ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, զոր ան կը կոչէ «Արեւմտեան Ատրպէյճան»։ Ալիեւի չարամիտ մտադրութեան լաւագոյն ապացոյցը անոր մնայուն սպառնալիքներն են, որոնք Հայաստանէն անվերջ զիջումներ կը պահանջեն։ Որքան Նիկոլ Փաշինեան բաւարարէ Ալիեւի փափաքները, այնքան Ալիեւի պահանջները պիտի աւելնան։

2.- Եթէ Փաշինեանն ընդունի Ալիեւի պահանջը՝ վերաբնակեցնել 300 հազար ատրպէյճանցիներ Հայաստանի մէջ, ատիկա հաւանաբար պիտի նշանակէ Հայաստանի Հանրապետութեան վերջը։ Ալիեւ կրնայ ամէնէն դոյզն պատրուակն անգամ օգտագործել իր զօրքերը Հայաստան ուղարկելու համար՝ իբր թէ իր հայրենակից ատրպէյճանցիները պաշտպանելու նպատակով։

3.- 1920 թուականի փաստաթուղթին մէջ նշուած «մեր ձեռքը պահել Թուրքիան Ատրպէյճանին կապող բոլոր ճամբաները» յղումը նման է «միջանցք»-ի ներկայի պահանջին, ուր կ՚արտացոլայ Թուրքիոյ դարաւոր ձգտումը դէպի «Թուրանի ճանապարհ»՝ կապելու Կեդրոնական Ասիոյ թուրքական հանրապետութիւնները Թուրքիոյ։

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

Բարի Ապաքինում

«Հորիզոն»-ի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը բարի ապաքինում կը մաղթեն «Հորիզոն»-ի երկարամեայ աշխատակից ԺԱԳ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆԻՆ, մաղթելով շուտափոյթ դարմանում։

horizon
HORIZON
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes (1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel / Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: $80 plus applicable taxes
1re classe - 1st class: $95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: $95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: $125 US

Administration / Publicité
Sylva Ehramdjian-Bachekjian (General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
E-Mail:sylva@horizonweekly.ca

Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Վարիչ Խմբագիր՝ Սեւակ Պէլեան
Վարչական ղեկավարուհի՝ Սիլվա Էհրամճեան
Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Արմէն Արքինեան
Անգլերէն/Ֆրանսերէն՝ Վիգէն Աբրահամեան, Թինա Սիլահեան
Սրբագրիչ՝ Սոնա Թիթիզեան
Ծանուցումներու ձեւաւորում՝ Լորի Խաչերեան

Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝ Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժագ Վարդեսեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնբաշ

Financé par le gouvernement du Canada
Funded by the Government of Canada
Canada

ARZ fine foods
the essence of mediterranean gourmet
since1989

Grocery Store | Bakery | Butchery | Café | Catering

NOW OPEN

Mississauga
720 Bristol Road West,
ON, L5R 4A5
(905) 502 9292

Scarborough
1909 Lawrence Ave East
ON, M1R 2Y6
(416) 755-5084

Scan Here To Check Out
Our Weekly Flyer At
www.arzfinefoods.com

Scan Here for Our
Catering Book At
www.arzfinefoods.com

For The Latest News And Deals Follow Us At:
www.arzfinefoods.com @arzfinefoods

GROUPE GABRIEL

BMW West Island

Vahan Vartanian
Directeur général des ventes
vahan@bmwwestisland.ca

Ohanes Bulbulian
Directeur des véhicules d'occasion
ohan@bmwwestisland.ca

2000, route Transcanadienne Sud, Dorval, QC H9P 2N4.
bmwwestisland.ca 514 914-7777

MAZDA GABRIEL ANJOU

Kevork Asadourian
Directeur général
kasadourian@gabriel.ca

7050, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
mazdagabrielanjou.ca 514 328-7777

GENESIS WEST ISLAND

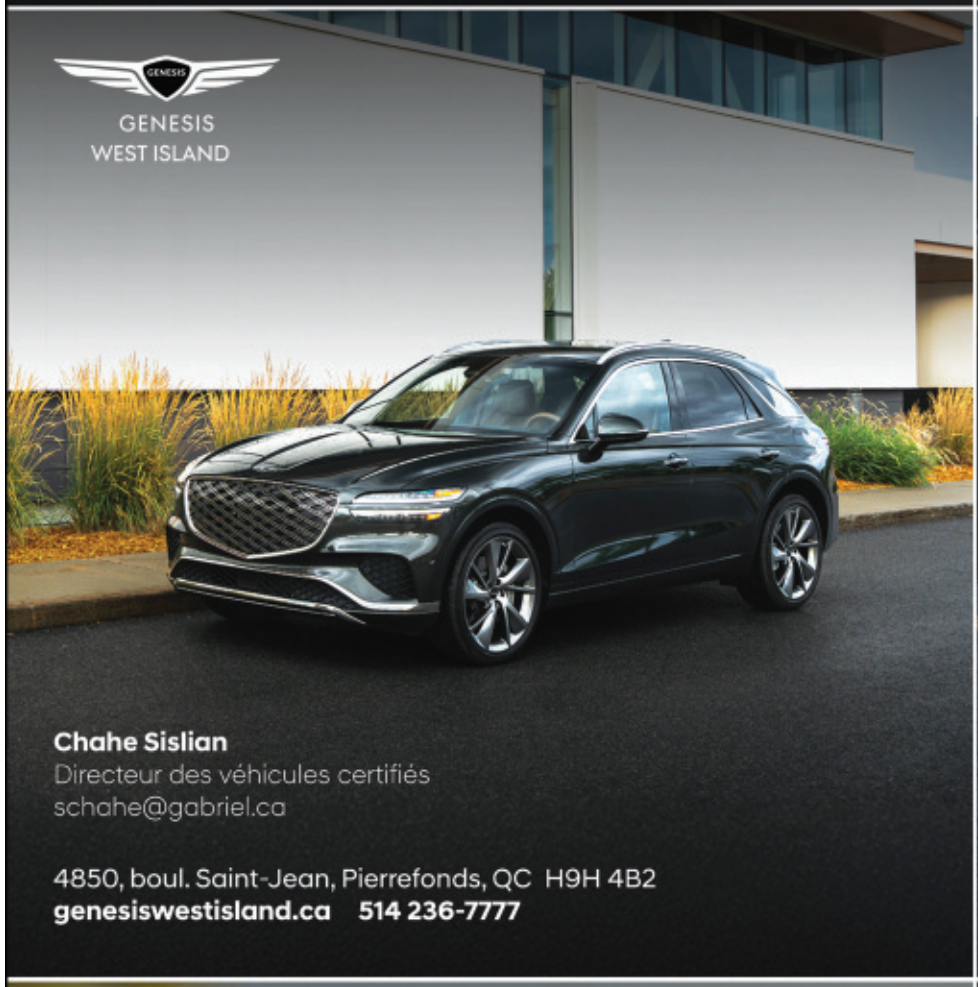

Chahe Sislian
Directeur des véhicules certifiés
schahe@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
genesiswestisland.ca 514 236-7777

HYUNDAI GABRIEL OUEST

Leon Gurlekian
Directeur adjoint des ventes
lgurlekian@gabriel.ca

4850, boul. Saint-Jean, Pierrefonds, QC H9H 4B2
hyundaigabrielouest.com 514 624-7777

TOYOTA GABRIEL CENTRE-VILLE

Kevork Jamgosian
Directeur général
kjamgosian@gabriel.ca

1945, rue Sainte-Catherine Ouest, Montréal, QC H3H 0C6
toyotagabrielcentreville.ca 514 937-7777

NISSAN GABRIEL ANJOU

Mano Khadjadourian
Directeur général
mkhadjadourian@gabriel.ca

Rafi Pilibbossian
Conseiller aux ventes - Véhicules d'occasion
rafip@gabriel.ca

7010, boul. Henri-Bourassa Est, Anjou, QC H1E 7K7
nissangabrielanjou.ca 514 324-7777

Horizon, 3401, Olivar-Asselin, Montréal, Québec Canada H4J 1L5 Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail